

Pouka za učitelje, 4-2010.

STAROZAVETNE LIČNOSTI U SENCI

Saradnik na ovom izdanju:
Milan Šušljić

Priprema:
Hrišćanska adventistička crkva,
Odeljenje za subotnu školu

Odgovara:
Igor Bosnić

Izdaje:
Adventistička knjižara "Preporod"
Beograd, Božidara Adžije 4

Za Izdavača:
Dragan Pejovski, Beograd

Štampa:
A.K. „Preporod“, Beograd

Tiraž:
500 primeraka

LIČNOSTI U SENCI

Istorija, svetovna i sveta, ne objavljuje se uvek u obliku statistika, programskih izjava, tabela ili brojki. Ona se vrlo često iznosi u obliku priča. Sam Isus voleo je da govori u pričama, a Njegove priče bile su vrlo snažne i uticajne (Matej 7,28; 13,3).

Pouke u toku ovog tromesečja sve su u obliku priča, ali ne uvek uobičajenih i poznatih, ne priča o „zvezdama“ poput Avraama i Isaka na brdu

Moriji, Danila u lavovskoj jami, ili Davida u sukobu sa Golijatom. Umesto toga, razmatraćemo ličnosti koje se nisu pojavljivale u naslovima, već su se kretale u pozadini, u senci, ličnosti koje su lako mogle biti zanemarene i zaboravljene.

U središtu našeg proučavanja ovog tromesečja biće sporedne ličnosti u Starom zavetu. Neke od njih su pozitivne, a neke nisu. Iako o njima nije ostalo mnogo zapisanog materijala, ipak imamo na raspolaganju dovoljno teksta da bismo, ukoliko ga pažljivo istražujemo, mogli izvući pouku za sebe. U red ovih ličnosti uvrstili smo žene, uglednike, sluge i vladare.

Izazovi s kojima se ove ličnosti suočavaju u svom životu ne razlikuju se u načelu od izazova s kojima se mi danas suočavamo. Koliko god da se njihova kultura i okolnosti razlikuju od naših, i oni su osećali bol života u svetu ogrezlom u greh, u svetu koji se grči u sukobu između dobra i zla. Ono što tu bitku čini još težom jeste upravo činjenica da nije uvek bilo lako prepoznati šta je dobro, a šta zlo, pošto im je granica između te dve kategorije ponekad izgledala, kao što i danas nama izgleda, nejasna i maglovita.

Često, posmatrajući širu sliku, život tih sporednih ličnosti ne izgleda posebno značajan. To je osećanje koje mnogi među nama dobro poznaju. Tako je lako razmišljati: *U opštoj šemi događanja, šta svako od nas, kao pojedinac, znači?* Međutim, na kraju, ove „manje važne“ ličnosti uključile su se u tok događaja koji vodi Bog i iz njihovih životnih priča možemo da izvučemo pouke koje nam mogu pomoći da i mi ispišemo bolju i drugačiju životnu priču.

Naravno, nije uvek lako obraćati pažnju na ono što nam izgleda sporedno. Instinktivno, kada čitamo ili slušamo priču, skloni smo da sledimo osnovnu misao i da se usredsredimo na glavne ličnosti. To je uobičajeno i razumljivo, i upravo zato ćemo u toku ovog tromesečja proučavati takozvane „male ljude“ da bismo bolje shvatili celokupni biblijski tekst.

Na nesreću, u našem savremenom svetu, počinjemo da gubimo sposobnost pažljivog slušanja; suviše je akcija na ekranu, suviše skraćениh prizora na videu, suviše buke iz zvučnika radio-aparata. Usredsređujući se na sporedne ličnosti u Starom zavetu, mi ćemo na novi način čitati Bibliju, gledaćemo iza očiglednog i otkrivati radost saznavanja novih istina iz Božje Reči.

Konačno, dok gledamo preko ramena biblijskih autora, i upoznajemo sporedne ličnosti i događaje, treba da imamo na umu i snagu uticaja sopstvenog života i primera. Više od svega drugog, ljudi dvadeset prvog stoleća žele da vide da nešto zaista funkcioniše pre nego što se upuste u razmatranje svih činjenica za i protiv određene ideje. Naši susedi, naši prijatelji i naša porodica biće spremni da saslušaju naše iskustvo i biblijska učenja u koje verujemo tek kada vide šta se zbiva u našem životu i kako se sve to ostvaruje u našoj životnoj priči.

U tom smislu, naše priče mogu da postanu snažno oruđe u našem svedočenju bližnjima o tome šta je Bog učinio za nas. I kao što se dogodilo s tim sporednim biblijskim ličnostima, i mi možemo da postanemo deo velike istorije spasenja, iako ne spadamo u glavne ličnosti u velikoj kosmičkoj drami koja se odigrava oko nas.

Džerald i Šantal Klingbejl zajedno sa svoje tri ćerke, Hanom, Sarom i Džemajmom živeli su u Africi, Južnoj Americi, Evropi i Aziji. Trenutno, Džerald Klingbejl je zamenik urednika časopisa *Adventist Rivju*.

Prva pouka

PRIČA I ISTORIJA

Ključni tekst: 2. Timotiju 3,16.17

Vernici će:

Saznati: Prepoznati kako ličnosti, zapleti, okolnosti, različita gledišta i istorijska pozadina formiraju nezaboravne priče zapisane u Bibliji.

Osetiti: Ceniti priliku da se upoznaju s biblijskim ličnostima i da uče iz njihovih životnih priča.

Učiniti: Primiti k srcu životne lekcije zapisane u Bibliji i dozvoliti Svetome Duhu da ih upotrebi kako bi preobrazio naš život.

Kratak pregled pouke:

I Saznati: Priče značajne za današnje vreme

A. Kao i druge priče, i biblijske priče govore o osobama koje žive i delaju u određenim okolnostima i situacijama. U kom smislu su biblijske priče jedinstvene? Zašto su te priče, smeštene u vremenu i mestima tako različitim od naših, danas toliko važne?

II Osetiti: Pronađeno blago

A. Autoritet Svetog Pisma kao Božje Reči daje biblijskim pričama važnost koju većina ostalih priča nema. Kako ih naš stav prema Bibliji čini neprocenjivo značajnim?

B. Na koji način nam izveštaji o biblijskim ličnostima govore nešto o našem vlastitom životu?

III Učiniti: Zakopano blago

A. Od zakopanog blaga niko nema nikakve koristi. Kako da „iskopamo“ dragocene pouke koje se kriju u biblijskim pričama i da ih oživimo u sopstvenom životu?

B. Zašto je značajno da nam upravo Sveti Duh protumači te priče?

- C. O kojim je dilemama, s kojima se suočavamo, potrebno da budemo poučeni životnim lekcijama iz Biblije?

Sažetak: Korisno je da proučavamo o biblijskim junacima i o načinu na koji su se suočavali sa izazovima, razmatrajući kako su primenjivali - ili nisu primenjivali - božanska načela prilikom donošenja svojih životnih odluka. Njihove priče nas mogu naučiti da sledimo božanske puteve dok se suočavamo sa svojim svakodnevnim izazovima.

KORAK 1 - MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Bog deluje, ne samo u širem toku istorije, već i u životu pojedinaca.

Samo za učitelje: Naglasite da je Bog u stanju, dok se bavi sudbinom čitavih naroda i planeta, da posveti pažnju svakoj pojedinosti u našem životu, ukoliko Mu se potčinimo.

„Tražiti red tamo gde ga uopšte nema.“ Potraga za ovom rečenicom preko Gugl pretraživača doneće brojne rezultate. Ako ih pregledate, naći ćete, naravno, obilje oglasa u kojima žele da vam prodaju stvari koje vam uopšte nisu potrebne - od frižidera do angorskih kunića. Ali, ako se udaljite od ponude i robe Internet trgovaca, naći ćete primere brojnih načina na koje ljudska bića pokušavaju da otkriju red i smisao u svemiru i u svom životu. Žeđ za redom i smislom ispoljava se u bezbroj oblika, od sujeverja do veoma neobičnih pojava; od astroloških natalnih karti, bizarnih spekulacija o poreklu britanske kraljevske porodice, do kvizova i testova koji treba da nam kažu zašto smo takvi kakvi jesmo. Drugim rečima, mi sami sastavljamo priče koje treba da nam objasne neke stvari.

Dobra vest je da Bog nikada u nama ne budi želju za nečim što ne postoji. Smisao i red su tu negde, ali, tražiti ih u bilo čemu drugom osim u od Boga nadahnutim prijavama, obično je način da ih pogrešno razumemo. Mi smo deo Božje priče, a Bog želi da bude u našoj priči. Evo jedne bolje rečenice: „Bog te voli i ima prekrasan plan za tvoj život.“

Razgovarajte u razredu: Na koji način se Božja priča uklapa u tvoju priču? Na koji način tvoj život odražava Božji plan? Kako se on uklapa u širu sliku spasenja?

KORAK 2 – ISTRAŽIVANJE

Biblijski komentar

I Zaplet: „Jesi li video slugu mogega Jova?“

Razmotrite u razredu tekst u Jovu 1,1-12.

Knjiga o Jovu je smeštena u region i istorijski period koji su od marginalnog značaja u odnosu na veći deo Starog zaveta. Na primer, sporna je tačna lokacija zemlje Uza. Jov je jedan od retkih protagonista Starog zaveta koji nije ni Izrailjac, niti predak Izrailja. Ipak, nigde drugde nije tako jasno prikazana povezanost dešavanja u ljudskom i božanskom carstvu.

Jov je opisan kao čovek koji se boji Boga i čuva se od zla (Jov 1,1). U našem svetu, ovakvom kakav je, ove osobine se ne cene, niti se dovoljno nagrađuju. „Dobri momci stižu poslednji“ – kažu nam. Ljudi mogu da izgube posao zato što su rekli istinu, ili zato što su poslušali savest umesto da se povedu za većinom.

To nije bio slučaj s Jovom. „Beše taj čovjek najveći od svih ljudi na istoku“ (Jov 1,3). U svetu u kome se bogatstvo i moć izjednačuju s mudrošću, inteligencijom i vrlinom, Jov je bio bogat, moćan, inteligentan i pun vrlina. On je znao kome treba da zahvali na svemu tome, iako nije bio svestan duhovnog rata koji je besneo oko njega.

Jov, iako se bojavao Boga i savetovao se s Njim oko svake pojedinosti u svom životu, verovatno nikada nije ni pomišljao da bi on sam mogao da bude glavna tema razgovora za trpezom u nebeskim dvorovima. Međutim, u trenutku koji je zabeležen u Jovu 1,6-12, velika borba je iznenada postala veoma lična. I posebno se fokusirala na njega. Jovova reakcija na zlo bila je da ga izbegava; nije hteo da ima nikakve veze s njim. Njegov stav je bio ispravan, ali nije garantovao bezbolan ishod. Ako Bog aktivno deluje u našem životu, i sotona će pokušati to isto. Svako od nas, slično Jovu, može da se nađe na „ničijoj zemlji“ u borbi između dobra i zla. To je zaplet koji prožima većinu priča zabeleženih u Bibliji.

Razmislite o ovome: Da li treba da shvatimo doslovno ideju o duhovnim silama koje se sukobljavaju iza scene u Jovu 1,1-12?
Zašto je to važno?

II Karakter: Šta da činimo ili ne činimo, budemo ili ne budemo

Razmotrite u razredu tekst u 1. Mojsijevoj 39,6-12.

Kao što je već rečeno, priče u Bibliji nisu samo priče. Sve biblijske priče govore o tome kako da izgradimo život u kojem će Bog biti prisutan kao središnja ličnost, iako se nalazimo u svetu u kome to nije tako. Ponekad protagonisti prepoznaju ovaj imperativ; u drugim prilikama ne. I jedan i drugi stav – kao i ponašanje koje iz njega proizlazi – donosi posledice koje se mogu jasno sagledati iz razvoja događaja.

U delu priče o Josifu, u 1. Mojsijevoj 39,6-12, nalazimo karakterističan izveštaj o mladiću koji uspeva uprkos neprilikama, iako se oseća kao „riba na suvom“,

u svetu koji nije „po njegovoj meri.“ Ali, Josif nije postigao uspeh samo zato što je bio hrabar, inteligentan i razuman, iako bi se, prema svetskim standardima, na osnovu tih osobina uspeh mogao očekivati. Biblija opovrgava ovakvo shvatanje uspeha otkrivajući nam ono što je bilo ključno u Josifovom slučaju. Bog „blagoslovi dom toga Misirca radi Josifa“ (1. Mojsijeva 39,5).

Kao i u Knjizi o Jovu, dobrota i Božji blagoslovi privlače svoju suprotnost, ovog puta u liku Petefrijeve žene i njenih posebnih planova za Josifa. Izvesnom tipu ljudi, ovo bi moglo da izgleda kao još jedna srećna okolnost. Ali, suočen sa ovom dilemom, Josif je na to gledao prvenstveno s Božje tačke gledišta, sagledavajući mogućnost da izgubi večnost ukoliko bi podlegao iskušenju.

Razmislite o ovome: Bog je uvek prisutan u starozavetnim biblijskim pričama, iako se ne pojavljuje neposredno. U tim izveštajima uvek možemo da prepoznamo kakvo je Božije gledište. Da li se u tvom životu vidi kakvo je Božije gledište?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Naglasite da je ljubav od suštinskog značaja u životu, a u Božjoj ljubavi vidimo ljubav u njenom savršenom obliku.

Pitanja za razmišljanje:

1. Zašto se istine koje Bog želi da saznamo najbolje prenose preko pripovedaka i priča? Ova metoda izlaganja vidljiva je u Novom zavetu, kao i u Starom. Temelj hrišćanske poruke su četiri Jevanđelja, napisana kao priče koje i same sadrže priče, odnosno parabole.
2. Prepoznajte osnovnu temu koja se provlači kroz sve priče u Bibliji? Imena se menjaju, isto tako i ličnosti, ali velika tema o sukobu između dobra i zla utkana je u tkivo svake priče. Kakva je korist od ponavljanja iste priče na više načina?

Pitanja za primenu:

1. Mnogi ljudi danas na biblijske priče gledaju kao na nešto što se odigralo „nekada davno, u jednoj udaljenoj galaksiji“ – da pozajmimo izraz iz popularnih filmova. I zaista, događaji koje Biblija beleži odvijaju se u svetu koji se prilično razlikuje od našeg, posebno ako živimo na sekularnom Zapadu, gde se ljudi slabije drže vere i tradicije. Kako da prevaziđemo otpor koji većina ljudi u početku oseća prema ozbiljnom proučavanju Biblije da bismo ih upoznali sa njenom silom koja menja život?
2. Kao hrišćani, svi imamo svoje priče o tome kako je Bog delovao u našem životu. Kakva sila se nalazi u pripovedanju tih priča drugima, pa i sebi samima? Zašto je i nama ponekad potrebno da se podsetimo tih priča?

KORAK 4 - KREATIVNOST

Samo za učitelje: Sledeća aktivnost treba da naglasi središnje mesto velike borbe u odnosu na sve druge priče i teme u Bibliji.

Razmotrite suštinu teme o velikoj borbi. Naglasite da je to sukob između vrednosti koje zastupa sotona, na primer sebičnosti, spremnosti da sprovedimo svoju volju bez obzira na Boga i na bližnje, verovanja da cilj opravdava sredstvo, itd., i vrednosti koje zastupa Bog, a naročito samopožrtvovanja, strpljenja, mira i poniznosti.

Tražite od vernika da navedu neke biblijske priče i da ih ukratko prepričaju najbolje što mogu. Upitajte ih ko ili šta u priči predstavlja sotonski pogled na život, a ko ili šta predstavlja Božji pogled. Kako događaji u priči odražavaju veliku borbu? Kako se oni uklapaju u opštu sliku?

Druga pouka

HALEV: ŽIVETI U OČEKIVANJU

Ključni tekst: Psalam 90,12-17.

Vernici će:

Saznati: Prepoznati obrasce Halevovog ponašanja na osnovu kojih je on opisan kao čovek koji od srca služi Gospodu.

Osetiti: Težiti da žive isto tako verno kao Halev, usred porodice i prijatelja koji mogu odlučiti da žive drugačije.

Učiniti: Pokazati usmerenost ka Božjim ciljevima u službi vođstva, bez obzira na posledice.

Kratak pregled pouke

I Saznati: Ratnik-starešina

- A. Tamo gde su drugi videli nemogućnost, Halev je video priliku. Koje dokaze vere otkrivamo u Halevovim rečima i postupcima?
- B. Na koji način je Halevova vera uticala na njegovu službu starešine dok je bio u pustinji, ali i onda kada je zahtevao teritoriju koju mu je Bog dao u Obećanoj zemlji?

II Osetiti: Usamljenički put

- A. Ići Božjim putem može biti nezahvalno i usamljeničko iskustvo kad skoro niko drugi nema želju da krene s nama. Kako je Halev reagovao kada se suočio s mnoštvom koje prigovara i koje se buni?
- B. Kako se Halev odnosio prema kazni koju je Izrailj zaslužio, ali on sam nije?

III Učiniti: Usmerenost ka cilju u ulozi vođe

- A. Halev je izabrao neke od najtežih i najopasnijih oblasti kao svoj deo Obećane zemlje, iako je bio mnogo stariji od većine Izrailjaca. Na kojim bi nam područjima našeg života dobro došlo malo Halevove hrabrosti i odlučnosti da bismo išli kuda god nas Bog vodi?

B. Kako da pokažemo veru pred onima koji nas slede?

Sažetak: Halev nikad nije oklevao da pokaže poštovanje prema Božjim namerama i da bude primer vere i poslušnosti, iako se nalazio u manjini onih koji su ostali verni Bogu.

KORAK 1 - MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovi rast: Moramo naučiti da posmatramo svoj svet očima vere, u dobrim vremenima kao i u zlim.

Samo za učitelje: Naglasite kako nam vera pomaže da pravilno razumemo okolnosti u kojima se nalazimo i da ispravno postupimo.

Svi mi znamo kako je teško održati veru kada su vremena teška i kada izgleda da je Bog daleko. U takvim okolnostima, vera se sukobljava s logikom. Moramo da očuvamo svoju veru u Boga i Njegova obećanja, čak i onda kada nema nikakvog vidljivog razloga za veru ili nadu.

Vreme u kome je Halev živeo bilo je potpuno drugačije. Bog je upravo proveo Izrailjce kroz pustinju uz svakodnevne primere čuda i natprirodnih pojava, koji su se nadovezivali na čudo prolaska kroz Crveno more. Retki su oni među nama koji su ikada doživeli tako jasne dokaze Božjeg staranja i vođstva. Stoga izgleda potpuno neshvatljivo da bi Izrailjci mogli da procene svoj položaj kao beznadežan i da zauzmu stav nesigurnosti i bespomoćnosti. A ipak jesu! Halev je bio među retkima koji su držali Boga za reč.

Ostali Izrailjci verovatno nisu smatrali sebe pesimistima, već „realistima.“ Ali, u svetlosti njihovih nedavnih iskustava, samo je Halev bio realista. Neka nam Bog pomogne da budemo dovoljno realisti da bismo verovali u Njegova čuda!

Razgovarajte u razredu: Većina od nas veruje da nam Bog može pomoći u životnim borbama, bilo da se radi o fizičkim, duhovnim, finansijskim ili drugim poteškoćama. I zaista, mnogi od nas mogu, ako razmisle, da se sete mnogih primera kada nam je Bog pomogao u takvim slučajevima. Zašto onda, slično Izrailjcima Halevovog vremena, imamo toliko teškoća da verujemo da nam Bog može pomoći u budućnosti?

KORAK 2 – ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Zapazite da Bog ima planove i da mi imamo svoje mesto u njima. Mi smo, u određenom smislu, i predmet Njegovih planova i sredstvo da se oni ostvare. Ponekad smo i sredstvo da se oni osujete ili odlože. Naravno, svi smo mi u stanju da vidimo kada ih drugi osujećuju ili odlažu. Halev je imao mnogo razloga da oseća gnev i odbojnost prema ostalim Izrailjcima. Ipak, on

to ne čini. Nemamo nikakav dokaz da se on ikada tako osećao. Šta nam to govori?

Biblijski komentar

I Izgubljeni u prostoru

Razmotrite u razredu tekst u 4. Mojsijevoj 13,30; 14,20-24.

Ono što skoro svako zna kada je reč o izlasku Izrailjaca iz Egipta, jeste da su lutali pustinjom skoro četrdeset godina. Ono što se uglavnom ne zna, jeste da to uopšte nije bilo neophodno. Sinajska pustinja - ako pretpostavimo da su tradicionalna shvatanja ispravna - nije bila tako velika da bi se morala prelaziti četrdeset godina. Izrailjci nisu bili tako nesnalažljivi da bi se izgubili u tom malom delu pustinje i da bi im trebalo četrdeset godina da se orijentišu. To nema veze ni sa biblijskom preokupiranošću brojem četrdeset, jer da ima, bilo bi dovoljno četrdeset dana, sedmica ili meseci, zar ne?

Ne, Bog je bio potpuno spreman da im da Hanan odmah. Međutim, Izrailjci jednostavno nisu verovali da je to moguće. Jedino je Halev odgovorio s poverenjem, kada je rekao: „Hajde da idemo i da je uzmemo, jer je možemo pokoriti“ (4. Mojsijeva 13,31). Ostali su gledali na opasnosti i preuveličavali ih. Maloverni, pesimistični „realisti“ videli su pred sobom mitska bića iz naučne fantastike, samo zato da bi izbegli očigledan zaključak - da Bog može da učini ono što je rekao da će učiniti.

I sve to nakon što je Bog deset puta pokazao svoju moć na dramatičan, natprirodan način (4. Mojsijeva 14,22). Bog, koji je imao svako pravo da ih okuša, dozvolio je njima da Njega okušaju deset puta, i u tom procesu je ponizio jednu od najmoćnijih imperija toga vremena. I još uvek nisu verovali u Njegovu sposobnost da im da zemlju koja im je bila obećana još od Avramovog vremena. Kada su dobili priliku da biraju između poverenja u Boga i decenija lutanja u krug oko iste gomile peska i stena, oni su izabrali ovo drugo.

Znajući, kao što mi znamo, kako će se priča završiti, lako je rugati se sinovima Izrailjevima. Ali, šta je s nama? Koliko puta smo se mi, savršeno svesni da Bog želi nešto novo, različito i bolje za nas, vraćali na ono što je „sigurno“, na ono što nam je poznato? Zavisnosti kojih bismo hteli da se oslobodimo, ali ne danas? Odbijanje da rastemo duhovno, jer ne želimo odgovornosti koje idu uz to? Izbegavanje istinske bliskosti s Bogom, jer nismo sigurni šta će On tražiti od nas ili kako će drugi ljudi reagovati na to? Nisu li ove iste sinajske stene izgubile od svoje privlačnosti pošto smo već pet stotina puta prošli pored njih?

Razmislite o ovome: Bog nam daje priliku da odemo na neko novo mesto, da budemo nešto novo, baš kao što je učinio Izrailjcima. Šta nam stoji na putu

da prihvatimo ono što nam je obećao? Kako bismo mogli da se odvojimo od toga i da izgubimo pravo na ono bolje što nam je On pripremio?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Naglasite da je, iako je život borba, iako postoje ljudi koji nam ne žele dobro, iako postoje okolnosti koje nas mogu oboriti, Bog i dalje dovoljno jak da sve to da savlada.

Pitanja za razmišljanje:

Precizno govoreći, čudo je vidljivi prekršaj zakona prirode do kog može doći neposrednom božanskom intervencijom ili posredovanjem svete osobe ili „čudotvorca“. Da li ste lično doživeli čuda ili božansku intervenciju? Kako je to uticalo na vaše ponašanje od tog trenutka?

Pitanja za primenu:

1. Život je pun opasnosti i mogućih negativnih ishoda. Zato je razumljivo da uzimamo takve mogućnosti u obzir i pripremamo se za slučaj da se desi najgore. S druge strane, Biblija nas na sve moguće načine upozorava da ne brinemo (Psalam 37,1.5; 91,1.2). U čemu je razlika između brige i obazrivosti? S obzirom da je briga istovremeno i osećanje i navika, kako da savladamo svoju sklonost da se brinemo? Šta gubimo kada se predajemo brizi? Šta se nalazi u srži brige? Kako da iskorenimo svoje neverovanje?

2. Krajnja zabrinutost, očekivanje najgorega do te mere da se Bog potpuno gubi iz vida – to je ono što jasno vidimo u ponašanju ostalih u hoda u priči o Halevu. Da li je, međutim, moguće grešiti negirajući postojeću opasnost i drsko se suočavajući s budućim izazovima? Kako da razlikujemo tu drskost od vere, pogotovu kada drugi pokušavaju da nas navedu da činimo nešto što smatramo nemudrim ili nepreporučljivim ponašanjem?

KORAK 4 – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Sledeća aktivnost treba da naglasi činjenicu da je Bog sposoban da savlada svaku nevolju ili strah s kojim se suočavamo sada ili u budućnosti.

Isecite komad papira na onoliko delova koliko je ljudi prisutno u razredu. Ponesite kutiju srednje veličine.

Napomenite da svi strahujemo i brinemo da će se nešto dogoditi, ili da se neće dogoditi, ili da neće sve ispasti onako kako se nadamo i očekujemo. Podelite svima komade papira i zatražite da svako anonimno napiše čega se plaši ili zbog čega se brine. Prikupite papire u kutiju. Pozovite razred da se

moli nad kutijom i da zatraži od Boga da razreši probleme o kojima je reč. Možete se moliti lično ili zatražiti od nekoga u razredu da se moli.

Ista ova aktivnost može se izvesti i bez pomoćnih sredstava. Pozovite vernike u razredu da u mislima naprave svoju kutiju briga. Zatim neka zamisle da svoje brige stavljaju na papir, da ga savijaju i stavljaju u kutiju. Tada neka u mislima zapale kutiju i puste da izgori do kraja. Kažite im da je to ono što Bog želi da mi učinimo sa svojim brigama. Pozovite ih da ponove postupak svaki put kada su zabrinuti i da se mole Bogu da im dodeli snage da se na taj način oslobode briga. Podsetite ih da se mole našem Bogu, koji je „oganj koji spaljuje,“ da sagori sve ono što ih plaši ili muči.

ANA: UČI DA BUDEŠ NEKO

Ključni tekst: 1. Samuilova 2,1.

Vernici će:

Saznati: Ispitati one aspekte Aninog života koji ilustruju Božje shvatanje o tome šta je važno u životu.

Osetiti: Osetiti da čak i najjednostavnije dužnosti imaju beskrajnu važnost u Božjim očima.

Učiniti: Poveriti Bogu svaku pojedinost u pogledu okolnosti u kojima se nalaze, putem molitve i zahvaljivanja i vernog obavljanja dužnosti koje im je On dao.

Kratak pregled pouke

I Saznati: Značaj jednostavnosti

A. Izvesno vreme Ani je bilo uskraćeno materinstvo. Kako je Bog preokrenuo njen život? Kako je ona odgovorila na uslišenje svoje molitve?

B. Koje dokaze imamo da je Ana bila verna u obavljanju roditeljskih dužnosti prema sinu kojeg joj je Bog dao?

II Osetiti: Vernost roditeljskim dužnostima

A. Iako je Anin sin živeo sa njom samo kratko vreme, očigledno je da ga je odgajila tako da poštuje Boga i da Mu služi. Kako je Anina vernost u obavljanju roditeljskih dužnosti ostavila traga u istoriji Izrailja?

III Učiniti: Molitva i proslavljanje

A. Koje izazove treba da poverimo Bogu?

B. Koje pouke iz Aninog obraćanja Bogu u molitvi, kao i iz njenog proslavljanja Boga, možemo primeniti u svom odnosu prema Bogu?

C. Koje dužnosti nam je Bog poverio kojima treba verno da se posvetimo, uz mnogo molitava?

Sažetak: Kao odgovor na molitvu, Bog je život jedne nesrećne žene bogato blagoslovio. Za uzvrat, ona je odgovorila proslavljanjem Boga i predala Mu je svog sina posvetivši ga za službu.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Bez obzira kako društvo ili drugi ljudi gledaju na nas, svako od nas ima jedinstvenu vrednost u Božjim očima.

Samo za učitelje: Naglasite da Bog nikada ne odustaje od nas i da nas On blagosilja dokle god se nalazi na prvom mestu u našem životu.

Godine 2009., svet se uzbudio zbog žene po imenu Suzan Bojl. Obična, sredovečna žena iz jednog sela u Škotskoj nekako je skupila hrabrost da stane pred ugledni žiri na poznatom britanskom TV programu. Njena ambicija? Da postane profesionalna pevačica! Glasan kikut se začuo u publici. Sudije su se ironično smeškale. Međutim, Bojl je prekrasno otpevala poznatu pesmu „Sanjala sam san“ iz mjuzikla „Jadnici“, učinivši da kikut i podsmeh umuknu. Svet je bio zapanjen kada je, posle povorke pop-idola koji izgledaju skoro kao da su doterani genetičkim inženjeringom, otkrio da se talenat može naći i u osobi lišenoj fizičke lepote. Ali, to nije bilo nikakvo iznenađenje za ljude koji su je poznavali i rasli zajedno s njom.

Bog te poznaje i On ti se ne podsmeva. On zna da si sposoban za velika dela iako možda u očima drugih ljudi, pa ni u svojim sopstvenim, ne izgledaš kao neko ko mnogo obećava. Osloni se na Njega. Daj mu sve što imaš i On će ti dati sposobnosti koje prevazilaze i tvoja i tuđa očekivanja.

Razgovarajte u razredu: Na koji način biblijska priča o Ani daje nadu onima koji se osećaju nevažnima u svetu. Postoje li paralele između osećanja niže vrednosti i životne priče i rodoslova samog Isusa Hrista?

KORAK 2 – ISTRAŽIVANJE

Biblijski komentar

I „Luk junacima slomi se...”

Razmotrite u razredu tekst u 1. Samuilovoj 1,11-18.

Za Napoleona Bonapartu se kaže da je jednom prilikom primetio: „Bog je na strani onoga ko ima bolju artiljeriju.” Pogled na svet oko nas kao da potvrđuje ovu ciničnu izreku. Bogati postaju još bogatiji. Neki ljudi mogu da priušte sebi da svoju lepotu sačuvaju do duboke starosti zahvaljujući plastičnim operacijama. Kako je lako poverovati da su bogati srećniji od nas ostalih!

Kako onda da kažemo, zajedno sa Anom, da Bog „siromaha podiže iz praha“ (1. Samuilova 2,8)? Moramo da promenimo ugao svog posmatranja. Mi se moramo staviti na Božju stranu (a On se već nalazi na našoj). Ako smo na

Božjoj strani, onda stojimo sa Onim koji je, slikovito rečeno, postavio temelje Zemlji (1. Samuilova 2,8).

Da bismo se stavili na Gospodnju stranu, neophodno je da shvatimo da naše sposobnosti nisu dovoljne. Ana je shvatila da nije u njenoj moći da ostvari svoju želju da dobije dete. Kada je otišla u svetište, ona zaista nije imala drugog rešenja. Pomisao da neće dobiti to što želi bila joj je neprihvatljiva. Ali, kada je izašla iz svetišta, bila je spokojna. Ništa u njenim životnim okolnostima nije se promenilo. Ilije, sveštenik, dao joj je svoj blagoslov i to je, bez sumnje, imalo značaja. Ali on sam nije mogao da učini ništa više nego da joj samo zaželi dobro. Mi ne znamo ni da li je ona sama bila sigurna da će joj Bog uslišiti molitvu onako kako je želela. Međutim, rečeno nam je da joj lice više nije bilo žalosno (1. Samuilova 1,18). Promenilo se jedino to što je ona stala na Gospodnju stranu.

Ana je dobila to što je tražila. Mogla je lako da poveruje da se to zbilo zahvaljujući njenim ličnim zaslugama, ili zahvaljujući lepo sročnim i moćnim molitvama. I u sekularnom, kao i religijskom svetu, ima mnogo ljudi koji potajno, ili ne baš potajno, počinju da veruju da su zaslužili to što imaju. Ali Anin odgovor je bio da proslavi Boga obznanjujući „da nema svetoga kao što je Gospod“ (1. Samuilova 2,2). Ili, kao što je kasnije rečeno: „Niko nije blag (dobar) osim jednoga Boga“ (Matej 19,17). Sve što joj se dogodilo bilo je rezultat moćnih Božjih dela koja ne zavise od slučajnosti, matematike, uticajnih veza, bogatstva, ličnog šarma ili zasluga. Bila je to jedino Božja blagodat.

Razmislite o ovome: Većina od nas ima želje ili težnje koje se iz bilo kog razloga nisu ostvarile. Šta nas sprečava da ih predamo Bogu i da od Njega zatražimo mir? Koja prijatna iznenađenja Bog ima za nas ukoliko to učinimo? Šta nam Anina priča govori o tome?

II Anina molitva

Razmotrite u razredu tekst u 1. Samuilovoj 2,1-10.

U priči o Ani vidimo da njena molitva ima tri dela. Kao što smo već primetili, osnovni aspekt molitve je iznošenje naših briga i želja Bogu, kao što je to Ana učinila u svetištu. U idealnom slučaju, to bi trebalo da bude nešto više od samog traženja onoga što želimo ili mislimo da nam je potrebno. Mi se, takođe, oslobađamo tereta briga i strahovanja. Na taj način izražavamo veru da je Bog potpuno u stanju da ih reši.

Ostali delovi molitve su hvaljenje Boga, obožavanje i zahvaljivanje na svemu što je učinio za nas. Te elemente nalazimo u Aninoj molitvi u 1. Samuilovoj 2,1-10.

Zašto treba Boga obožavati ili slaviti? Da li je to zato što On dela u našu korist jedino ako mi povlađujemo nekom Njegovom ogromnom nebeskom egu? Da li

je Bog nesiguran? Izvesno je da su paganska božanstva imala sve te slabosti, pa mitologija beleži mnoge slučajeve kada su „bogovi“ činili sve da bi zadovoljili svoj ego, strast, želju za osvetom ili slično. Ali, to nije Bog koga mi obožavamo.

Naš Bog nema neki slabašan ego. Nije Njemu potrebno da ga mi hvalimo, to je potrebno nama. Problem ega je naš problem. Taj problem postaje još veći zbog našeg kratkog pamćenja. Kako život odmiče, tako i najčudesniji primeri Božjeg delovanja brzo nestaju iz našeg sećanja. Zato nam je potrebno da slavimo Boga, da bismo se podsetili ko je On i koliko zavisimo od Njega u svemu, uključujući i samo naše postojanje.

U bliskoj vezi s tim je i molitva zahvalnosti. Tada ne samo da priznajemo ko je Bog, već obznanjujemo i ono što je učinio za nas lično, zahvaljujući tome što je takav kakav jeste. Svako ima bar neki mali razlog da bude uopšteno zahvalan Bogu. Međutim, ako malo razmislimo, većina od nas može da nađe i nekoliko ogromnih, ličnih, posebnih razloga za zahvalnost. Međutim, kao što smo već rekli, ukoliko ne ulažemo istrajan napor da se sećamo, mi zaboravljamo. Kada bismo svi uložili taj napor da se sećamo svega što je Bog učinio za nas, bilo bi malo onih koji sumnjaju u Boga i Njegove dobre namere za nas.

Slaviti i hvaliti Boga ujedno znači odbaciti ideju o svemiru koji je utemeljen na slučajnosti i nemilosrdnim prirodnim zakonima (npr: „Bog je na strani onih koji imaju bolju artiljeriju“). Mi treba da obznanjujemo Boga koji je Gospodar nad prirodnim zakonima, koji ima vlast da ih prilagođava ili krši u skladu sa svojom voljom, kao što „luk junacima slomi se“ (1. Samuilova 2,4).

Razmislite o ovome: Koje Božje osobine Ana slavi u svojoj molitvi? Kako Bog deluje u svetu?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Naglasite da Bog želi da zadovolji želje i potrebe svakoga od nas, u skladu s Njegovom voljom, i da je molitva naš način da Mu ih saopštimo.

Pitanja za razmišljanje:

1. U vreme kada je Ana živela, rađanje dece je bilo praktično jedino što se u društvu smatralo „pravim“ i „uspešnim“ merilom ženstvenosti, kao što se za oca rađanje sina, kome bi ostavio svoje imanje ili možda zanimanje, smatralo merilom muževnosti. Koja merila uspešnosti postoje u današnjem društvu?
2. Iako Bog želi da se dobre stvari događaju Njegovom narodu, ponekad se to ne dešava, ili se, baš naprotiv, događa nešto veoma loše. Kako Bog može negativne događaje i situacije da preokrene u pozitivnom pravcu?

Pitanja za primenu:

1. U Starom zavetu prikazani su nam mnogi primeri ljudi kojima je Bog odgovorio na molitve baš onako kako su želeli, kao što je bio slučaj sa Anom. Naravno, u mnogim slučajevima, ovim primerima ispunjenja prethodilo je mnogo godina čekanja, pa čak i patnji. Većina od nas je doživela situacije kada se nije ispunilo ono za šta smo se molili, ili kada stvari na kraju nisu ispale onako kako smo očekivali. Kako da u takvim situacijama izbegnemo razočaranje ili ogorčenost?

2. Na koji način aktivno proslavljanje Boga u svakodnevnom životu može da popravi istovremeno i naše stavove i naše okolnosti? Na koje sve načine možemo svesno da negujemo stav proslavljanja Boga?

KORAK 4 – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Sledeća aktivnost je zamišljenja tako da naglasi ulogu proslavljanja Boga u hrišćanskom životu.

Naglasite da svi imamo razloga da slavimo Boga i da proslavljanje nije toliko povezano sa okolnostima, koliko s našom spremnošću da negujemo takav stav. Postavite pitanje u razredu šta bi mogli da urade u svom životu kako bi stvorili naviku da proslavljaju Boga. Ili možete upitati, više hipotetički, šta bi neko mogao da uradi da bi negovao takav stav. Usredsredite se na neku posebnu oblast, kao što je muzika, tražeći od vernika da razmisle o novim i inovativnim načinima na koje se muzika može upotrebiti na bogoslužjenju i podeliti s drugima na slavu Bogu.

Pouka 4.

JONATAN: ROĐEN ZA VELIKA DELA

Ključni tekst: 1. Samuilova 1,6

Vernici će:

Saznati: Prepoznati šta Bog smatra velikim u Jonatanovoj službi vođe-sluge.

Osetiti: Negovati takav stav vernosti i prijateljstva kakav je Jonatan pokazao i prema svom poverenja nedostojnom ocu Saulu i prema mladiću Davidu, koji je bio pomazan da preuzme njegov presto.

Učiniti: Biti vođa-sluga, bez obzira na poniženja i izazove koje ćemo možda biti pozvani da podnesemo zbog toga.

Kratak sadržaj pouke

I Saznati: Uslužan vođa

A. Jonatan je bio hrabar, sposoban i bogobožan vođa, ali Bog mu je ipak dodelio sporednu ulogu. Kako je Jonatan odgovorio na ovaj Božji izbor? Šta je u njegovom odgovoru učinilo da bude veliki u Božjim očima?

II Osetiti: Veran sin i prijatelj

A. Jonatan je podržavao i svog oca koji je grešio, i prijatelja koji je bio određen da dostigne veličinu koju on sam nije mogao da dostigne. Kako bismo se mi osećali u takvim okolnostima? Uprkos tim izazovima, kako je Jonatan pokazao nesebičnu ljubav prema Bogu, ocu i prijatelju?

III Učiniti: Napaćeni sluga

A. Hristos je najveći primer napaćenog sluga. S kakvim okolnostima se možemo suočiti kada smo pozvani da stradamo kao Jonatan ili Hristos, polažući svoj život kao žrtvu na Božji oltar?

B. Kako se ponašamo u takvim slučajevima i kako obavljamo službu na koju nas je Bog pozvao?

Sažetak: Podržavajući i svog oca i najboljeg prijatelja do te mere da je čak i stradao u borbi zajedno sa ocem, Jonatan je pokazao nesebičnu odanost iz ljubavi pravog vođe koji služi.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: U hrišćanskom životu, biti veran je važnije nego stići prvi na cilj.

Samo za učitelje: Naglasite da smo pozvani da dostignemo merilo veličine koje se možda ne podudara sa očekivanjima sveta; ono koje možda uopšte ne izgleda kao nešto veliko po svetskim standardima. Možda ćemo biti pozvani da potpuno odbacimo svoje standarde suočeni s progonoštvom i podsmehom.

„Dobri momci stižu poslednji.“ „Lakomstvo je dobro.“ Ovo su samo neke od izreka kojima se, izgleda, rukovodi društvo koje je postalo manje hrišćansko, a više „darwinističko“. Najgora uvreda je reći nekome da je „gubitnik“. Doduše, mi kažnjavamo zbog prevare, mada, tačnije rečeno, kažnjavamo one koji su uhvaćani u prevari. Ponekad kritikujemo čak i „pobednike“ ukoliko su nam suviše čudni ili nesimpatični. Ali ono što stvarno mrzimo, to je neuspeh - neuspeh koji se može definisati kao „propust da se zgrabi sve što se može zgrabiti“.

Kako onda, u svetlosti svega što smo rekli, nazivamo nekoga ko je rođen na dvoru, inteligentan je, talentovan, harizmatičan, dobro izgleda, ima leaderske sposobnosti, genijalan je vojskovođa i ima neosporno pravo da nasledi presto ako samo poželi? Svakako da se radi o pobedniku, nekome koga biste voleli da poznajete. Možda bi nešto od toga okrnulo i vas, ili biste makar mogli da dobijete pristup nekim značajnim krugovima i da doživite svoj trenutak slave.

Ali, čekajte! Kako biste nazvali nekoga ko je toliko pošten i neiskvaren da time ljuti svog surovog, donekle nestabilnog oca i koji zbog toga mora da se krije u šumi s jednim pastirom? I šta ako ta osoba čak javno prizna da je ovaj pastir, u stvari, taj koji ima pravo na presto?

Da li vam ovo zvuči kao neočekivani zaplet u petparačkom avanturističkom romanu? Ne. To je priča o sinu cara Saula, Jonatanu, i njegovom najboljem prijatelju, Davidu, budućem caru - onome preko koga je uspostavljen mesijanski rodoslov.

Razgovarajte u razredu: U najvećem broju slučajeva, složićemo se da svako ima pravo da postigne najviše što može u svetu u kome živi. Ali, kao hrišćani, mi priznajemo da to nije najviša vrednost koja postoji. Kako da prepoznamo kada nas Bog poziva na nešto drugo?

KORAK 2 – ISTRAŽIVANJE

Biblijski komentar

„...Jer Gospodu ne smeta izbaviti...“

Razmotrite u razredu tekst u 1. Samuilovoj 14,1-13.

Danas mnogo slušamo o uticaju genetike i životnog okruženja na ljudsko ponašanje. Nasleđe ili vaspitanje? Po oba kriterijuma, Jonatan je bio osuđen na propast. Saul je bio neodlučan, osim kada je doneo onu pogrešnu odluku, opisanu u 1. Samuilovoj 13,8-12. Prisvajao je zasluge za tuđa dostignuća, kao kada je dozvolio drugima da misle da je napad na stražu u Gavaji bio njegova zamisao (1. Samuilova 13,4). Okrivljavao je druge za svoje propuste s lakoćom koju Biblija ne beleži još od prvih poglavlja 1. Mojsijeve (1. Samuilova 13,11). Kasnije se pokazalo da boluje od onoga što bismo danas prepoznali kao mentalnu bolest uzrokovanu ozbiljnom biohemijskom neravnotežom.

Jonatan je lako mogao da se povede za primerom svoga oca. Kakav je izbor on imao, u krajnjem slučaju? Isti koji i svi mi imamo. Izbor da se oslonimo na Boga umesto na sebe i da Mu dozvolimo da ispravi nedostatke koje smo možda nasledili preko pale prirode ili pogrešnog vaspitanja.

Razmislite o ovome: Uzimajući u obzir da Saul zaista nije bio sposoban da bude vladar, zašto, po vašem mišljenju, Bog nije odlučio da prenese carstvo na Jonatana, koji je očigledno bio sposoban i imao osobine neophodne jednom vladaru?

I Napad na Gavaju

Razmotrite u razredu tekst u 1. Samuilovoj 14,1-14.

U ovom poglavlju ponovo vidimo Jonatana kako preuzima inicijativu. Pisac očigledno želi da naglasi da se to dogodilo bez Saulovog znanja ili znanja bilo koga drugog u logoru (stihovi 1,3).

Zašto? Možda Saul i ostali Izrailjci nisu bili zaista spremni da se posvete borbi za nacionalno oslobođenje. To se može naslutiti iz teksta u 1. Samuilovoj 13,4 gde se kaže da je napad na Gavaju učinio da Izrailj omrzne Filistejima dok je do tada bio samo bezopasni predmet filistejskih napada. U prvom trenutku, reakcija Izrailjaca na napad bila je preterano hvalisanje, ali ubrzo se pretvorila u paničan strah kada je postalo jasno da je preostalo još mnogo Filisteja.

Osim toga, Jonatanova misija se mogla s punim pravom smatrati ludo hrabrom. Jonatan nije bio samo pripadnik carske porodice, on je verovatno bio i najposobniji zapovednik u izrailjskoj vojsci.

Prema tome, kako možemo biti sigurni da Jonatan nije bio jednostavno impulsivan i nesmotren? Prvo, Jonatan se pouzdao u Boga, a ne u svoju vojničku veštinu. U stvari, bio je spreman čak i da odustane i da se povuče (1. Samuilova 14,9.10), ukoliko bi se pokazalo da Gospod nije s njim. Kada je postalo jasno da je Gospod s njim, on i momak koji mu je nosio koplje uspeli su u onome o čemu se celokupna vojska ustručavala i da govori.

Razmislite o ovome: Priča zapisana u 1. Samuilovoj, u 13. i 14. poglavlju nagoveštava da se Saul i ostali Izrailjci nisu usuđivali da naruše postojeću ravnotežu snaga. Plašili su se da se ozbiljnije zamere Filistejima.

Koliko često smo mi zadovoljni postojećim stanjem u svom duhovnom životu? Da li je naše hrišćanstvo takvo da ničim ne provocira druge, niti izaziva osećaj nelagodnosti? Da li nas ono ikada pokreće da se suprotstavimo svojim sopstvenim strahovima ili sklonostima? U kulturi u kojoj je hrišćanstvo često sinonim za ljubaznost i finoću, da li smo uplašeni da se naš hrišćanski život možda neće dopasti drugima?

II „Kao svoju dušu...”

Razmotrite u razredu tekst u 1. Samuilovoj 18,1.

Način na koji nas Bog voli i na koji mi volimo Njega predstavlja vrstu prijateljstva. Prvo, ono je dobrovoljno. Ne postoji razlog koji bi primoravao Boga da nas voli. Kao uzajamni odnos, ono zahteva negovanje i komunikaciju, bar s naše strane. Naše prijateljstvo s Bogom, u idealnom slučaju, pretpostavlja zajedništvo interesa i ciljeva. Mi se molimo i tražimo da se ispuni Njegova volja, kao što se vidi u molitvi Oče naš. Za uzvrat, Bog se trudi da ostvari naše posvećene ciljeve i želje. Mi kažemo da je Hristos u nama i da smo mi u Hristu, baš kao što su David i Jonatan opisani kao jedna duša. Razlika je u tome što ljudsko prijateljstvo može da padne kao žrtva ljudskih slabosti, ali Božje prijateljstvo nas nikad ne napušta.

Razmislite o ovome: Kako je Bog u ljudsku prirodu ugradio potrebu za prijateljstvom i zajedništvom?

KORAK 3 – PRIMENA

Pitanja za razmišljanje:

1. Jonatan je potpuno zadovoljavao svetovna merila veličine. Bio je rođen za cara, imao je harizmu i liderske sposobnosti, imao je snagu ličnosti zbog koje su drugi bili spremni da mu veruju i da ga slede. Ali, nije svako s takvim potencijalima dostigao pravu veličinu i u Božjim očima. Šta mislite, zbog čega je Jonatan bio poseban i u Božjim očima?

2. Jonatan spada u relativno retke starozavetne ličnosti koje su živele primernim životom, a ipak doživele neslavan kraj. Zašto se to dogodilo? Kako su njegove odluke uticale na njegovu budućnost? Razmotrite razloge za odgovor koji ste dali. Šta mislite, kako bismo gledali na njega da je krenuo nekim drugim putem, koji bi imao drugačije posledice? Imajte na umu da bi to najverovatnije značilo prepustiti Saula njegovoj sudbini.

Pitanja za primenu:

Jedna od najupečatljivijih Jonatanovih osobina je njegova poniznost, uprkos tome što je imao dovoljno razloga da bude uobražen. Prvo, on je svoje vojne uspehe pripisivao Gospodu, a ne svom junaštvu, iako je izvesno da je i njegovo junaštvo imalo neke veze s tim. Učinio je sve što je mogao kako bi pomogao Davidu da preživi, mada je to značilo da on sam nikada neće postati car. I konačno, ostao je uz svog oca, koji to ničim nije zaslužio, po cenu sopstvenog života. Na koji način njegova poniznost predstavlja primer idealnog držanja koje bismo mi morali zauzeti u odnosu na Hrista, koji to zaslužuje beskrajno mnogo više nego David i Saul?

KORAK 4 – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Sledeća aktivnost bi trebalo da naglasi kvalitete istinske veličine, veličine po Božjoj meri, za razliku od kvaliteta kojima se čovek može uzdići na ljudskoj lestvici vrednosti.

Donesite postere i fotografije poznatih ličnosti iz sveta medija, zabave ili sporta, i okačite ih na zid pre nego što vernici uđu u razred. Ako je moguće, izbegnite komentare o slikama. Počnite proučavanje kao i obično.

Kada dođe vreme da pređete na aktivnosti, pokažite na jednu od slika i upitajte vernike po čemu je ta osoba postala toliko poznata. Zašto joj se ljudi dive? Konačno, šta je kod nje zaista dobro, a šta nije? Kako bi se ti kvaliteti mogli izraziti u duhovnom smislu?

Ako budete radili bez slika, zatražite od vernika u razredu da vam navedu neku poznatu osobu kojoj se dive. Onda im postavite ranije navedena pitanja.

AVIGEJA: NIJE BILA ŽRTVA OKOLNOSTI

Ključni tekst: 1. Samuelova 25,41.

Vernici će:

Saznati: Uporediti Avigejino učtivo i taktično ponašanje s Navalovim nepromišljenim uvredama i Davidovim gnevnom reagovanjem.

Osetiti: Dozvoliti Svetom Duhu da neguje osećanje mira, zadovoljstva i spokoja u našem srcu, u vidu blagoslova koji se mogu preneti i na druge.

Učiniti: Mudro i saosećajno posredovati u životu drugih kada nam Bog da priliku i usmerenje.

Kratak pregled pouke

I Saznati: Zadovoljstvo i svetlost

A. Kako ono što govorimo i činimo otkriva duh koji vlada u našem srcu?

B. Na koji način je Avigeja bila ne samo promišljena i uljudna, već i hrabra i odgovorna u svom odgovoru Navalu i Davidu?

II Osetiti: Trag svetlosti

A. Gde se nalazio izvor Avigejine mudrosti?

B. Kako je ona ponovo unela mir i zdrav razum u odnos između Davida i Navala?

C. Kako je David odgovorio na Avigejin savet, pokazujući time poučljiv duh i spremnost da sledi Božje vođstvo?

III Učiniti: Posredovanje

- A. Sposobnost mudrog i taktičnog savetovanja je sredstvo kojim se Bog služi kako bi blagoslovio druge. Šta mi treba da učinimo da bismo bili sposobni da nas Bog upotrebi kao Avigeju?
- B. Koja područja u našem životu zahtevaju da im pridemo s hrabrošću i odgovornošću?
- C. Kako bi Bog mogao da nas upotrebi da bi intervenisao u životu drugih?

Sažetak: Avigeja, iako je bila žena pokvarenog čoveka, bila je puna Božjeg Duha. Ona je mudro i ponizno intervenisala taktičnim savetima i tako spečila krvoproliće kada je David krenuo da se osveti.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Avigejin primer ophođenja prema ovoj dvojici teških ljudi pokazuje kako unutrašnja lepota prirode, nadahnuta blagodaću i atmosferom Neba, može da posreduje u teškim okolnostima i da pozitivno utiče na druge.

Samo za učitelje: Poslužite se ovim uvodnim razmišljanjem da biste pomogli vernicima da ispitaju dinamiku brakova u kojima postoji neravnopravan odnos između supružnika i način na koji se Duhom nadahnute osobe mogu odnositi prema svom bračnom drugu.

Avigejin brak s Navalom verovatno je bio ugovoren, kao što je i danas običaj u mnogim delovima sveta. Dok u nekim slučajevima ugovoreni brakovi dobro funkcionišu, u drugim oni prosto vode ka društveno prihvatljivom vidu zlostavljanja. Ali, čak i brak u koji uđemo po sopstvenom izboru može loše da se završi, te da se dvoje ljudi koji su vrlo različiti nađu upregnuti u isti jaram.

Aktivnost: Ilustrujte popularna shvatanja o romantičnoj ljubavi pomoću razglednica, bombonjera i cvetnih buketa. Ili, zatražite od vernika da raspravljaju o takvim shvatanjima koja postoje u njihovoj kulturi.

Razgovarajte o ovome: U kojoj meri se popularna shvatanja romantične ljubavi i braka mogu primeniti na odnos između Navala i Avigeje?

Razmislite o ovome: Koji duhovni principi potpomažu srećan brak? Šta bračni partneri koji su neravnopravno upregnuti u isti jaram mogu da učine kako bi unapredili svoj brak?

KORAK 2 – ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Pomozite vernicima da uporede uticaj mudrih i nemudrih reči na one kojima su upućene?

Biblijski komentar

I Naval

Razmotrite u razredu tekst u 1. Samuilovoj 25,1-15.

U biblijska vremena, proleće je bilo uobičajeno vreme za striženje ovaca. Navalovih tri hiljade ovaca moglo je dati mnogo vune, što je najverovatnije bilo glavni izvor njegovih prihoda. Takav materijalni uspeh trebalo je proslaviti i Naval je imao razloga da bude dobro raspoložen. Međutim, u odgovoru na Davidovu učtivu poruku u kojoj mu čestita i zahteva dar u hrani kao priznanje za obavljanu službu zaštite njegovog stada preko zime, Naval drsko odgovara da je David nevaljalac koji ne zaslužuje ljubaznost, a kamoli nagradu.

Sluga, izveštavajući Avigeju o odgovoru koji je njen muž dao Davidu, zaključuje da će David sigurno pobesneti, da se logor zbog toga nalazi u velikoj opasnosti i da je Naval tako „zao čovek, da mu se ne može govoriti“ (1. Samuilova 25,17).

Dobar govor, izgleda, započinje sposobnošću pažljivog slušanja. U Navalovom slučaju, međutim, jasno je da je on samo govorio i da ništa od toga nije bilo dobro.

Davidov sin Solomun je mnogo pisao o uticaju rđavih reči. U Propovedniku 10,12.13, primetio je da reči bezumnoga počinju kao „ludost“, a završavaju kao „zlo bezumlje“ (Propovednik 10,13). Tekst u Pričama 12,18 kaže: „Ima ko govori kao da mač probada.“ Mi možemo nalaziti izgovore za svoje nemarno izgovorene reči, ali nepromišljen govor može lako da preraste u grub, uvredljiv jezik koji ranjava.

Novi zavet je isto tako strog kao i Stari u osudi nesmotrenih reči. Jedan od najoštrijih tekstova u Bibliji koji govori o šteti koju takve reči mogu da nanesu, nalazi se u Jakovljevoj poslanici. Prevod Biblije pod naslovom *The Message* ovako parafrazira tekst iz Jakova 3,6: „Svojim govorom možemo uništiti svet, pretvoriti sklad u kaos, okaljati nečiji ugled, učiniti da ceo svet, i mi sami s njim, nestane u oblaku dima, dima iz samog ponora pakla.“ Ukoliko nismo duboko svesni kako naše reči utiču na one koji ih slušaju, i ne pazimo strogo šta govorimo, možemo izazvati požar koji nećemo biti u stanju da kontrolišemo. Pogledajte samo do čega su dovele Navalove reči.

Razmislite o ovome: Da li poznajete nekoga ko je tako drzak i neprijatan da niko ne može da razgovara s njim? Kako da se postavimo prema osobama koje su često neprijatne i loše raspoložene?

II Avigeja i David

Razmotrite u razredu tekst u 1. Samuilovoj 25,16-31

Avigeja je smesta spakovala obilje hrane za Davida i njegove ljude i krenula im u susret, svesna da će se suočiti s ljutitim, osvetoljubivim ratnikom i njegovom družinom.

Kada se sreća s Davidom, poklonila se pred njim i oslovila ga kao da je već postao car. „Bez traga razmetanja ili oholosti, već puna mudrosti i ljubavi prema Bogu, Avigeja je otkrila snagu svoje odanosti svome domu; ona je objasnila Davidu da neljubazno ponašanje njenog muža nije bilo unapred smišljeno protiv njega kao izraz ličnog protivljenja, već je jednostavno izraz njegove nesrećne i sebične prirode.“ (E. G. Vajt, *Stvaranje - patrijarsi i proroci*, str. 620)

Avigejina skromnost se pokazala na nekoliko načina. Kao žena bogatog čoveka, mogla je da pusti da njen dar govori sam za sebe ili da pošalje poruku Davidu preko nekog od svojih slugu, kao što je David poslao Navalu. Umesto toga, ona je pratila dar lično. Avigeja nije sebi pripisala zaslugu za bilo koji od svojih mudrih saveta, već je priznala da je sam Bog sprečio Davida da se osveti. Ona je velikodušno prihvatila krivicu za Davidovu ozlojeđenost i taktično napomenula da on treba da vodi Gospodnje bitke umesto da se sveti sam za sebe.

David je prihvatio ukor i zahvalio Bogu na Avigejinom mudrom savetu. Umesto da bude nestrpljiv i istraje u svom gnevu, dozvolio je da Avigejine smirene reči, pune poštovanja, deluju na njegovo srce.

Ljubazne reči upućene u pravo vreme su „slast duši i zdravlje kostima“ (Priče 16,24). Na njih se možemo osloniti i prihvatiti njihove savete. One su kao izvor koji je pun sveže vode (Priče 18,4), „kao zlatne jabuke u srebrnim sudovima“ (Priče 25,11). Mudre reči mogu da odvrte gnev, da utišaju jarost izazvanu pogrešnim rečima. Kako je važno da dozvolimo Božjem Duhu da upravlja našim govorom, dajući nam hrabrost da se suprotstavimo zlu i nadahnjujući naše reči Njegovom blaženom mudročću, novom lepotom i isceljujućom slašću.

Razmotrite: Kako je Avigeja preuzela odgovornost za postojeću situaciju, ne opravdavajući nepromišljenost svog muža? Kako je njena taktičnost omogućila Davidu da sačuva obraz?

David je mogao da istraje u svom gnevu. Umesto toga, dozvolio je Bogu da mu uputi pouku preko blage i učtive žene. Kako je poučljiv duh omogućio Davidu da prihvati ostale pouke koje je trebalo da nauči u toku svog života vođe?

III Neravnopravni brakovi

Razmotrite u razredu tekstove u 1. Mojsijevoj 16,1-15; 1. Petrovoj 3,1-7; Efescima 5,21-28.

Iako su žene često imale drugorazredno mesto u društvu, Sveto pismo sadrži pouke o bračnim odnosima i za muškarce i za žene. Uporedite priču o Sari, Agari i Avramu u 1. Mojsijevoj 16,1-15 s Petrovim pisanjem o tome kako žene treba da se ponašaju prema svojim nevernim muževima, koje se završava komentarom o Sarinom ponašanju prema Avramu u 1. Petrovoj 3,1-7.

Sara je poštovala Avrama i nazivala ga je „gospodarem“. Međutim, i Avram je poštovao Sarina prava supruge i partnera u domaćinstvu, čak toliko da je oterao Agar i njenog sina zbog nesloge koju su izazivali u domu, iako ga je to stajalo mnogih duševnih patnji.

Razmislite o ovome: Kako je ova ravnoteža snaga opisana u Pavlovom savetu mužu i ženi da se „pokoravaju jedno drugome“ (Efescima 5,21.22)? Ko je najveći uzor takve poniznosti i brižnog staranja i kako je On pokazao pokornost?

Kako bi Bog mogao da upotrebi unutrašnju lepotu posvećenog srca da bi privukao druge sebi, uključujući naše bračne drugove?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Pozovite razred da se osvrne na današnje kulturne obrasce dok razmišlja o biblijskim predstavama međuljudskih odnosa.

Pitanja za razmišljanje:

1. S kojim primerima ste se susreli u kojima su žene bile izložene nepoštenim uslovima na radnom mestu, zloupotrebi u domu, ili su tražile pravdu i zaštitu zakona? Još uvek ima mnogo prilika da se pomogne ženama da poprave svoj položaj u svim zemljama sveta. Šta može da se učini u tvom domu i zajednici?
2. Često običaji i tradicija stvaraju uslove za mnoge nepravde na koje smo već navikli. Na koji način posvećujući uticaj Hristovog primera deluje da naše razumevanje ispravnih odnosa između muškarca i žene?

KORAK 4 – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Predložite sledeće ideje kako biste pomogli vernicima da ono o čemu ste raspravljali u razredu sprovedu u delo tokom sledećih sedmica i meseci.

1. Proučite medije, knjige, časopise, i druga sredstva kojima se dečacima i devojčicama nameću određena društvena očekivanja u pogledu pravilnih odnosa između polova. Kako da se borimo protiv nezdravih uticaja tih poruka u našim domovima, školama i na radnim mestima?
2. Kako da u našim brakovima postignemo ravnotežu između pokoravanja, vođstva i nežnog staranja?
3. Izvucite načela posredovanja predstavljena u Avigejinom suočavanju s Davidom. Kako nam ta načela mogu pomoći da se snađemo u teškim situacijama s kojima nas život suočava?
4. Avigejin uticaj je opisan u knjizi *Patrijarsi i proroci* tako što upoređuje njenu pobožnost sa „mirisom cveća koji se nesvesno širi izrazom lica, rečju i delom“. Na koji način bismo mogli da okružimo sebe i druge nadahnjujućom atmosferom "cveća"?

URIJA: VERA JEDNOG STRANCA

Ključni tekst: 2. Samuilova 11,11.

Vernici će:

Saznati: Uporediti i naglasiti razliku između vernosti Urije Hetejina prema Bogu i svojoj domovini, i moralnog pada cara Davida.

Osetiti: Biti svesni svoje sklonosti da padnu u iskušenje, ukoliko se ne nalaze u stalnoj prisutnosti Božje blagodati.

Učiniti: Svakodnevno iznova predavati sebe Božjoj milosti i Njegovoj spasonosnoj sili.

Kratak pregled pouke

I Saznati: Vera i nevera

A. Suočen sa Urijinim poštenjem, David je padao sve dublje i dublje u greh pokušavajući da prikrije svoje zlo delo sa Vitsavejom. Koje dokaze imamo o Urijinoj vernosti Bogu?

B. Kako je David došao u ovakvo stanje potpune nemoralnosti?

C. Koji je bio krajnji rezultat Urijine vernosti? Kakve su bile dugoročne posledice Davidovog greha?

II Osetiti: Ali, po blagodati Božjoj...

A. Ako je David, čovek po Božjem srcu, mogao pasti u takav greh, koliko smo tek mi slabi pred iskušenjem?

B. Kakav je bio Davidov odgovor kada ga je Bog suočio s njegovim grehom? U čemu je naša jedina nada?

III Učiniti: Svakodnevno predanje

A. Iako je David grešio, on je priznao Božju moć da mu oprost i da ga očisti, i predao je sebe potpuno Božjoj milosti. Kako da učinimo da Davidova molitva postane i naša?

Sažetak: Urija je u centru pažnje imao samo svoju dužnost prema Bogu. Ni sva moć ubeđivanja velikog cara nije ga mogla navesti da pogazi svoju savest i, upravo zbor toga, David je odlučio da ga ubije. David je izgubio svoj integritet i počinio velike grehe. Ipak, u poniznosti i pokajanju, tražio je oprostaj od Boga i Bog ga je spasao.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Kao Urija, mi treba odlučno da koračamo ka sticanju svetog karaktera koji će biti u skladu sa svetim ciljem za koji se borimo.

Samo za učitelje: Ako se izbegne da to postane još jedna priča o Davidu, detaljno proučavanje Urijinog primera nudi nam veliko obilje materijala. Dozvolite Uriji da doživi „svojih pet minuta“, uperivši reflektor na uzvišene osobine njegovog karaktera čvrstog kao stena, karaktera koji može da baci više svetlosti i na razumevanje našeg sopstvenog.

Uvod: Pripadnik hetitskog plemena, Urija je bio rođen u Hananu, u zemlji koju su Izrailjci zauzeli, ali se ipak borio na strani jevrejske pešadije u izrailjsko-amonskom ratu.

Pripadnik indijanskog plemena Oneida, Čepman Šenandoa rodio se u Americi koju su zauzeli Evropljani. Pošto je položio zakletvu američkoj vladi, on se borio na strani Sjedinjenih Država u američko-španskom ratu.

Pruski oficir Paul Šturm, prešao je krajem devetnaestog veka u srpsku vojsku, prozvaao se Pavle Jurišić, postao general i borio se na srpskoj strani u srpsko-bugarskom i, kasnije, u prvom svetskom ratu /ovaj primer dodao prevodilac/.

Kao pripadnici 12 Jakovljevih plemena, u telesnom ili duhovnom smislu, mi smo stanovnici ovog palog sveta, ali nas je Bog „osvojio“ verom. Kao usvojena deca Božja (Rimljanima 8, 14.15), mi se borimo rame uz rame s Njegovom vojskom u velikoj borbi između dobra i zla.

Jasno je da Urijina priča o promeni podaništva nije jedina te vrste. Imajući u vidu prethodno navedene primere vojnika, zašto Urijina lojalnost vlasti koja je potpuno preokrenula njegov svet, deluje toliko čudnovato? Šta možemo naučiti od Urije u duhovnom pogledu?

Razmislite o ovome: Razmislite koliko je Urija zaista bio „stranac.“ Geografski, on je bio starosedelac Hanana i stanovnik Izrailja. Duhovno, već je bio

prihvaćen od Boga (Rimljanima 8,14.15), još pre nego što je promenio građansku pripadnost. Da li je, onda, Urija bio stranac u bilo kom smislu reči? Zašto ga, ipak, i dalje ubrajamo među autsajdere?

KORAK 2 - ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Na osnovu Samuilovog izveštaja, zatražite od razreda da skiciraju Urijin lik, a posebno one uzorne crte karaktera koje bismo i sami voleli da imamo.

Biblijski komentar

I „Neću to učiniti.“

Čitajte 2. Samulova 11,11; 1. Samuilova 1,26; 1. Carevima 2,2.

Konačno otkrivenje Urijinog plemenitog karaktera je njegova izjava: „Tako ti bio živ i tako bila živa duša tvoja, neću to učiniti“ (2. Samuilova 11,11). Čije ubeđenje Urija ovde kao da ponavlja (1. Mojsijeva 39,9)?

Urija odbija da provede noć sa svojom ženom, što, očigledno, nijedna zapovest ne zabranjuje. Da li je solidarnost prema svojim saborcima jedino o čemu se ovde radi? Ili se, osim što se kovčeg zaveta nalazio pod šatorom, u ovome kriju i neki dublji razlozi?

Da! U jevrejskoj tradiciji postoji običaj da, radi očuvanja snage, vojnici polažu zakletvu da neće imati odnos sa svojom ženom noć pre, ili u toku bitke, ili dok se njihova jedinica bori. Tako, po rečima Angusa Mekgregora, Urija „poštuje svoju zakletvu da neće imati odnos sa ženom dok se njegova jedinica bori“. (<http://www.hiddenwood.com>).

Da je Urija poštovao svoju zakletvu jasno se vidi iz njegovih reči: „Tako ti bio živ i tako bila živa duša tvoja!“ . Bilo je uobičajeno u Izrailju da se zakletva polaže pozivajući se na život onoga kome je upućena. Iste reči upotrebljavaju i druge biblijske ličnosti (1. Samuilova 1,28; 2. Carevima 2,2).

Držati se zakletve bila je dužnost koja se nije smela zanemariti, čak i ako je to značilo izložiti se ličnom gubitku (4. Mojsijeva 30,2; 5. Mojsijeva 23,23; Psalam 15,4). Iako je David pokušao da ga napije, Uriju ništa nije moglo navesti da pogazi svoju čast i da prekrši zakletvu! (Zapazite: Postoji mišljenje da je Urija tek tada dao zakletvu, a da nije samo ponavljao prethodnu. U svakom slučaju, on je bio duboko uveren da je ta zakletva neophodna i da se mora poštovati.)

Jedanaesti stih otkriva još jednu pojedinost zbog koje je Urija bio tako čvrsto rešen da se vrati svojim ljudima i okonča rat. On je želeo da Božji kovčeg ponovo bude na svom pravom mestu.

Urija je zaista verovao da se bori za sveti cilj. Nagoveštaj da je Urijin sveti karakter formiran pre ove borbe, otkriva značenje imena koje su mu dali

njegovi roditelji: „Gospod je moja svetlost.“ Šta nam to govori o domu u kome je proveo detinjstvo, a što bi moglo da objasni plemenitost njegovog karaktera?

Razmislite o ovome: Kakva iskušenja su se morala javljati u Urijinim mislima za vreme večere s carem? (Ja sam oženjen. Sam car mi govori da idem kući i da provedem noć sa svojom ženom. Naravno, saosećam sa momcima na bojnopolju, ali njihova situacija se neće nimalo popraviti onim što ja činim, ili ne činim, ovde u Jerusalimu. Kako bi moji saborci uopšte mogli da saznaju? Na kraju krajeva, vojnici ne razumeju u potpunosti pritisak koji trpi zapovednik, ni koliko mu je zaista potrebno opuštanje.)

I pored svega, Urijin zaključak je bio: „Ali, to ne bi bilo pošteno. Ja bih znao šta sam učinio. Gospod bi znao.“ Kako bismo se mi poneli?

II Urija je bio hrabar

Razmotrite u razredu tekst u 2. Samuilovoj 23,39.

Urija je bio jedan od Davidovih 37 najsmelijih, najčasnijih ratnika, jedan od pripadnika carske garde. S kojom vojnom jedinicom bi se ovih 37 vojnika moglo uporediti?

Kada je Joav rasporedio Urijinu jedinicu odmah do gradskih vrata neprijatelja, Urija je morao da zna da je, u tako beznadežnoj situaciji, smrt skoro neminovna, ukoliko ne pobegne. Urija se borio do kraja.

Razmislite o ovome: Za koga ili za šta smo mi voljni da se borimo do kraja i zbog čega?

III Uriji se moglo verovati

Razmotrite u razredu tekst u 2. Samuilovoj 11,7.14.

David je poverio Uriji zadatak da mu podnese izveštaj o stanju na ratištu, iako je to bio samo izgovor da bi ga poslao kući. Zatim mu je zapovedio da ponese natrag na bojno polje neotvorenu poverljivu naredbu - svoju sopstvenu smrtnu presudu.

Razmislite o ovome: Da li je moguće da je Urija, zato što je znao za Davidovo odbijanje da ubije Saula, imao u njega tako mnogo poverenja? Da li smo mi često nedostojni poverenja i da li zloupotrebljavamo poverenje koje drugi imaju u nas? Šta je jedini lek protiv našeg verolomstva?

IV Urija je bio skroman

Razmotrite u razredu tekst u 2. Samuilovoj 11,9.13.

Svaki od carevih slugu poslušao bi Urijinu zapovest da mu rezerviše sobu u najboljem jerusalimskom prenoćištu. Ali, umesto da iskoristi svoj visoki čin pred vratarima, čistačima i ostalim slugama na ulazu u palatu, Urija se jednostavno, skromno, smestio tu i prespavao zajedno s njima.

Osim svog vojnog čina, koje je još razloge Urija imao, koji su mogli, da je bio neobraćen, da mu „udare u glavu“:

- Pripadao je carskom dvoru: Vitsavejin deda Ahitofel bio je carev savetnik (1. Dnevnika 27,33).
- Ime njegovog tasta nalazilo se na istoj listi elitnih ratnika kao i njegovo sopstveno (2. Samuilova 23,34).
- Mogao je da bude ponosan zbog svoje prelepe žene, Vitsaveje.

Razmislite o ovome: Uporedite Davidove i Urijine postupke. Na koji način Urijina čvrstina i odanost ukazuju na njegovu skromnost i poniznost?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Ova aktivnost primenjuje skalu hrišćanskog rastejanja, opisanu u 2. Petrovoj 1,5-7, na ključne misli iznete u ovoj pouci.

Ako treba kao pojedinci da se borimo za svetost karaktera kao što je Urija činio, zar nije prosvetljujuće i od suštinske važnosti da povremeno procenimo dokle smo stigli u tom usponu?

Možemo li to učiniti ako nismo čak ni upoznati s redosledom koraka?

Imajući to na umu, podelite listove papira na kojima su sa obe strane nacrtane merdevine, a na svakoj prečki neka bude napisana po jedna od hrišćanskih vrlina navedenih u stihovima; na jednoj strani neka budu obeležene po slučajnom redosledu, na primer po azbučnom redu, a na suprotnoj, po pravom redosledu, s verom u osnovi.

Aktivnost: Zatražite od razreda da preuredi nasumičnu listu onako kako bi, po ljudskim shvatanjima, trebalo da izgleda uzlazni redosled. Druga mogućnost je da napravite listu hrišćanskih vrlina, ali da izmešate njihov redosled. Čitajte ih jednu po jednu i zatražite od razreda da ih poređa po redosledu koji bi one, po njihovom mišljenju, morale da zauzimaju na skali hrišćanskog rastejanja.

Zatim upitajte da li ih uzlazni redosled „prave“ liste iznenađuje. Čitajte Isaija 55,9 i 1. Samuilovu 16,7.

Ova vežba pokreće neka zanimljiva pitanja: Da li je pokazati bratsku ljubav i ljubaznost teže nego biti pobožan? (Smernice: Koja je razlika između toga *koga* znamo i *šta* znamo i zašto je ta razlika bitna?) Na kom nivou se nalazi krštenje?

/Radi dubljeg razumevanja kako dati redosled odražava „božanski“ naum, pozovite članove razreda da u knjizi *Moj život danas*, ukoliko im je ona dostupna, pročitaju str. 97-99 originala¹.

Članovi razreda takođe mogu da predlože ili zapišu, pored svake odlike karaktera, ime biblijskog „predstavnik“ koji im padne na pamet.

KORAK 4 – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Podelite listove papira na kojima piše: Moje duhovne lestve od 1. do 5. novembra 2010. U koloni sa leve strane nabrojte osam „prečki“ duhovnih lestvi pored kojih se nalazi prazna linija za beleške. Poledina lista treba da sadrži primere aktivnosti koje će vernici možda požele da preuzmu da bi se „popeli na njih“.

Druga mogućnost je da u razredu naglas nabrojite hrišćanske vrline, odnosno božanske blagoslove predstavljene ovim lestvama, ohrabrujući vernike da razmišljaju o načinu na koji mogu da se popnu na svaku „prečku.“

Aktivnost: Pozovite članove razreda da učine sledeće: da pored svake od navedenih karakternih osobina zapišu sebi cilj za ovu sedmicu, koji žele da ostvare.

Vera – Naučiću napamet neki biblijski tekst o veri.

Dobrodetelj – Ispraviću ovu svoju pogrešku:_____.

Razum - Pažljivo ću proučavati svoju biblijsku pouku.

Uzdržanje – Smanjiću količinu namirnica koje koristim u svojoj ishrani.

Trpljenje – Konačno ću obaviti taj neprijatan telefonski razgovor.

Pobožnost - Proučiću poglavlje iz Isusovog života, da mi posluži kao uzor.

Bratoljublje – Poslaću nekome ohrabrujući e-mail.

Ljubav – Zbližiću se sa _____ koji je željan prijateljstva.

¹ STAVILA SAM STRANE NAŠEG IZDANJA JUTARNJIH STIHOVA GDE SE KOMENTARIŠE 2. PETROVA 1,5-8 (Tanja S.)

Kasnije samoispitivanje: Koji duhovni koraci se mogu uočiti ispod, a koji iznad nivoa vašeg duhovnog uspinjanja? Na koje načine su ti potencijalni koraci prepoznatljivi drugima?

AVIJATAR: SVEŠTENIK

Ključni tekst: 1. Petrova 2,9.

Vernici će:

Saznati: Utvrditi kako su odluke sveštenika Avijatara uticale na njegovu osposobljenost za sveštenučku službu, u onome što je činio za i protiv Davida.

Osetiti: Oceniti značaj vernosti Božjim namerama kao presudan uslov za službu u Božjem delu.

Učiniti: Stati na Božju stranu kao pripadnici naroda izabranog da služi kao carsko sveštenstvo, slaveći Boga i učestvujući u sveštenučkoj ulozi posredovanja.

Kratak pregled pouke

I Saznati: U bekstvu

A. Avijatar, jedini preživeli posle pokolja sveštenika pod Saulom, i David, našli su zajednički jezik u borbi protiv Saulove tiranije. Iako je Avijatar služio Davidu mnogo godina, koji čin neverstva Božjem pomazaniku je konačno onesposobio Avijatara za službu sveštenika?

II Osetiti: Prijatelj i izdajnik

A. Avijatar je bio veran Davidu u toku Saulovog progonstva i Avesalomove pobune. Međutim, pri kraju Davidovog života, Avijatar ga je napustio, zauzimajući se za drugog carevog sina koji je pozeleo očevo presto. Šta je dovelo do ovog izdajstva? Kako samo jedno delo može da poništi ceo život službe?

III Učiniti: Carsko sveštenstvo

A. Mi smo, takođe, izabrani da budemo sveštenici, da služimo Bogu u molitvi, u proslavljanju i posredovanju, u dobrim vremenima kao i u lošim. Čime

bismo mogli sami sebe da onesposobimo za službu, kao što je to Avijatar učinio?

B. Postoji li nešto što moramo da učinimo kako bismo se kvalifikovali za službu u okviru Božjeg carskog sveštenstva? Zašto da ili zašto ne?

Sažetak: Posle dugog života verne službe, Avijatar je sam sebe isključio iz sveštenečkog poziva time što je izdao svog cara i podržao uzurpatora prestola.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Hrišćani su pozvani da budu sveštenečki narod koji se odlikuje svojim svetim pozivom, carskim poreklom i svetim ponašanjem.

Samo za učitelje: Na temelju stiha u 1. Petrovoj 2,9, povedite razred u raspravu o sledećem pitanju: Ko je, prema apostolu Petru, deo izabranog roda, carskog sveštenstva i svetog naroda?

Petrova posebna odrednica za članove tadašnje poletne hrišćanske Crkve, i za one koji budu prihvatili Hrista kao svog Spasitelja u narednim stolicima, vraća se na tekst u 2. Mojsijevoj 19,6, kada je Bog Mojsiju dao sledeću poruku za Izrailj: „I bićete mi carstvo sveštenečko i narod svet. To su reči koje ćeš kazati sinovima Izrailjevim“ (2. Mojsijeva 19,6). To je oduvek bila Božja vizija, da jedna posebna, izabrana grupa ljudskih bića učestvuje s Njim u delu objavljivanja jevanđelja svetu.

Razmislite o ovome: Zašto je Bog odlučio da upotrebi grešna ljudska bića da Mu pomognu da dosegne druga grešna ljudska bića? Šta nam to govori o Bogu?

KORAK 2 – ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Dok ispitujete sveštenečki poziv koji je poveren sledbenicima Isusa Hrista, naglasite da oni koji su pozvani duguju Bogu mnogo, zbog toga što ih je spasao i dao im privilegovan položaj. Stoga, mi moramo učestvovati s Bogom u delu doseganja izgubljenih ljudi i žena. To je najmanje što možemo učiniti da bismo pokazali Bogu svoju zahvalnost na Njegovoj blagodati.

Biblijski komentar

I Izabran između svih ostalih

Razmotrite u razredu tekst u 1. Samuilovoj 22,20-23 i Zahariji 3,2.

Ubistvo Gospodnjih sveštenika i njihovih porodica po Saulovom naređenju snažan je dokaz o dubini njegovog duhovnog potonuća. Na čudesan način, po Božjem providenju, Avijatar je izbegao pokolj i uspeo da se domogne Davidove strane. Velika je istina da svi oni koji su spaseni od određene opasnosti, duguju nešto onome ko ih spase. Za svakog hrišćanina ta opasnost ima jedno ime – sotona. Biblija jasno kaže, u 1. Petrovoj 5,8, da naš protivnik, „đavo, kao lav ričući hodi i traži koga da proždere.“

Kada nas Bog spasava, On nas doslovno izvlači iz čeljusti moćnog protivnika koji je rešen da nas uništi. Tako je bilo i u slučaju Avijatara. Kao i Avijatar, Izrailj je bio izbaavljen iz egipatskog ropstva i zarobljeništva čudesnom Božjim intervencijom (2. Mojsijeva 7-14). Apostol Pavle posebno obrađuje ovu Božju naklonost ka spasenju palog ljudskog roda kada kaže: „Blagodaću ste spaseni kroz veru i to nije od vas, dar je Božji, ne od dela da se ko ne pohvali“ (Efescima 2,8.9). Mi smo proizvod čudesne blagodati Božje i, kao takvi, dugujemo Bogu potvrđan odgovor na Njegov poziv u službu.

Razmislite o ovome: Šta to znači biti pozvan? Koje posebne osobine povezuju izabrane jedne s drugima i sa Isusom Hristom (Galatima 3,26-28)?

II Carsko sveštenstvo

Razmotrite u razredu tekst u 1. Petrovoj 2,9.

Misao da je Bog spreman da svoj carski položaj podeli sa svojim podanicima treba da nas ispuni divljenjem. Carski položaj je jedan od mnogih darova koje hrišćani dele sa svojim Bogom. Dok bogovi drugih vera carski položaj zadržavaju za sebe, Bog je tu čast ponudio starom Izrailju isto kao što je i danas nudi svima, Jevrejima i neznabošcima, koji veruju u Isusa Hrista (1. Petrova 2). Ovaj dar, međutim, dolazi uz nekoliko visokih očekivanja. Možda ćemo moći da razumemo šta Bog očekuje od nas kada pogledamo šta je očekivao od starog Izrailja.

„U skladu s božanskim planom i svrhom, trebalo je da Izrailjci budu carski i sveštencički narod. U ovom zlom svetu, trebalo je da budu carevi u moralnom i duhovnom smislu, i da time nadjačaju carstvo greha (Otkrivenje 20,6). Kao sveštenici, trebalo je da se približe Gospodu molitvom, proslavljanjem, požrtvovanjem. Kao posrednici između Boga i neznabožaca, trebalo je da služe kao nastavnici, propovednici i proroci i da budu primer svetog življenja – nebeski predstavnici istinske religije.“ (SDA BC 1,595)

Razmislite o ovome: Mnogi hrišćani danas žele priznanja i blagoslove koji, po njima, proizlaze iz statusa Božjih carskih predstavnika na Zemlji. U mnogim hrišćanskim krugovima posebno se naglašavaju materijalni blagoslovi kao dokaz povezanosti s Božanstvom. Kako da se suprotstavimo ovim pogrešnim idejama o tome šta znači biti pripadnik Božjeg carskog sveštenstva?

III Odluke, odluke

Razmotrite u razredu tekst u 1. Carevima 1,5-7.

Avijatarova izdaja Davida i pristajanje uz Adoniju izgledaju nespojivi s njegovom ličnošću. On je verno obavljao svoje sveštenečke dužnosti od kada je pobjegao od Saula, sve do trenutka Adonijine pobune. Međutim, čin izdaje koji je počinio nagoveštava da je on prestao da traži Božje vodstvo i da je sam došao do zaključka o tome ko bi trebalo da bude car. Avijatarov čin izdaje zasluživao je smrtnu kaznu, ali, pošto je bio sveštenik koji je u prošlosti služio i stradao zajedno s Davidom, njegova kazna je bila ublažena.

Jedna od glavnih odgovornosti sveštenika bila je da posreduje pred Bogom u korist naroda. Isus svojim primerom potvrđuje ovaj princip (Rimljanima 8,34). Kako bi Avijatar mogao da ispuni ovu ogromnu obavezu kada je upotrebio svoj položaj da bi podelio narod?

Razmislite o ovome: Avijatar je upotrebio svoja velika ovlašćenja i ugled visoke sveštenečke službe da bi potvrdio jedno grešno delo – Adonijinu pobunu. On se, u pravom smislu reči, poslužio duhovnim autoritetom koji je dobio od Boga da bi naveo druge da pođu protiv Božje volje. Koju opomenu je Isus dao svojim učenicima u vezi s verskim učiteljima poslednjeg vremena (Matej 7,15-23)?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Dok budete postavljali pitanja za razmišljanje i primenu u razredu, usredsredite se na pronalaženje praktičnih odgovora. Na primer, deo odgovora na prvo pitanje za razmišljanje treba da uključi ono što vernici mogu da učine sopstvenim rukama, da bi, kao Božji poslanici na Zemlji, negovali kulturu brige i staranja za sve ljude. Usredsredite se na pronalaženje konkretnih načina da svoje odgovore primenite u životu.

Pitanja za razmišljanje:

1. Izrailjski prvosveštenici su nosili posvećeni efod sa naprsnikom na kome se nalazilo 12 dragih kamenova, od kojih je svaki predstavljao jedno od 12 izrailjskih plemena. Narod je trebalo da bude uvek blizu sveštenikovog srca. Naravno, nama danas nedostaje ta vizuelna pomoć, u obliku efoda i naprsnika, da nas podseti na blisku vezu koja treba da postoji između sveštenika i naroda. Kako onda da mi, koji smo i sami „sveštenici,“ nosimo Božji narod - sve ljude – blizu svog srca?

2. Hristovi sledbenici su izabrani za carstvo, ali su, takođe, pozvani i da budu sveti (Matej 5,48; 1.Petrova 1,16). Šta znači biti svet? Kakvu ulogu ima

Hristos u našoj sposobnosti da živimo svetim životom? Koju ulogu ima Sveti Duh u našem osposobljavanju da budemo sveti?

Pitanja za primenu:

1. U odseku od srede u pouci za ovu sedmicu, napominje se da je Avijatarova odluka da podrži Adoniju možda bila rezultat onoga što je on smatrao pravom nasleđivanja u skladu s tradicijom u Izrailju. Gledano iz vaše perspektive, koje crkvene tradicije danas mogu da nas ometaju da pravilno razumemo Božju volju?

2. Kao jedan od Božjih sveštenika, šta možeš da učiniš kako bi ostao veran Bogu do kraja svog života, ili do Njegovog dolaska?

Svedočenje:

Pomislite na tri osobe koje ne izgledaju baš kao da su uspostavile spasonosni odnos sa Hristom, ali koje biste voleli da vidite na Nebu. Napišite njihova imena i stavite ih na neko vidno mesto, tako da ih se možete setiti svakog dana. U toku sledeće sedmice, zatražite od Boga da vam pokaže šta možete učiniti za svaku od tih osoba kako biste ih doveli Hristu. Ako se ukaže prilika, govorite im o promeni koju je Bog uneo u vaš život. Nemojte se brinuti da li će oni prihvatiti vaše svedočanstvo. Umesto toga, kažite Bogu da želite da odigrate ulogu Njegovih posebnih poslanika tim posebnim ljudima.

KORAK 4 – KREATIVNOST

Ako smo ikada u nedoumici kako da odgovorimo na Božji sveti poziv u svom životu, ne moramo da gledamo ni na šta drugo osim na Isusov život. Isus je živio životom svakodnevnog predanja volji i zapovestima svoga Oca. On je pokazao primer života službe i požrtvovanja sa kojim su pripadnici starog sveštenstva bili dobro upoznati.

Kao razred, pregledajte neke lokalne novine da biste se upoznali s problemima društvene zajednice u okruženju vaše crkve. Zatim napravite listu onoga što biste vi kao razred mogli da učinite kako biste pomogli svojoj društvenoj zajednici u rešavanju problema. Izaberite jednu ideju sa liste i primenite je u toku narednog meseca. Odvojte malo vremena da biste podneli izveštaj kako projekat napreduje.

Razmislite o ovome: Tekst u Jevrejima 7,25 kaže: „Zato i može vavek spasti one koji kroza nj dolaze k Bogu, kad svagda živi da se može moliti za njih.“ Isus je posredovao za nas, a da li mi posredujemo za druge? Naravno, mi se molimo za ljude, ali da li je to sve što posredovanje podrazumeva? Posredovati znači moliti ili uputiti zahtev u ime nekog drugog. Da li su deci

zahvaćenoj maloletničkim kriminalom dovoljne naše molitve, ili im je, pored toga, potrebna i pravna pomoć? Slično tome, da li su naše molitve dovoljne samohranom roditelju koji se bori da sastavi kraj s krajem ili smo pozvani da njoj ili njemu pomognemo i u obezbeđivanju sredstava za život? U svetlosti ovih retoričkih pitanja, razgovarajte o tome zašto posredovanje podrazumeva nešto mnogo više od samih molitava, kao što nam je to Isus pokazao.

JOAV: SLABIĆ U ULOZI DAVIDOVOG JAKOG ČOVEKA

Ključni tekst: Priče 21,2.

Vernici će:

Saznati: Prepoznati jake strane koje su Joava učinile vrednim vojskovođom Davidove vojske i ozbiljne slabosti koje su potkopale njegov položaj vođe.

Osetiti: Uvideti uzaludnost svetovnih spletki, prevara, ljubomore i lukavstva u postizanju ciljeva, čak i kad je u pitanju „pravedna“ stvar.

Učiniti: Držati se u potpunosti Božjih puteva i sredstava kako bi se ostvarile Božje namere, čak i kada ono što se dešava izgleda kao nepravda.

Kratak pregled pouke

I Saznati: Sposobnost za dobro i zlo

A. Kao vojvoda, Joav je zauzimao važno mesto u grupi koja je podržavala Davida. Koja dobra je Joav činio za Davida tokom celog njegovog života?

B. Kako su Joavova ljubomora i nepoštene metode potkopale i konačno uništile mogućnost da bude od koristi Davidu?

II Osetiti: Odanost porodici

A. Iako lojalnost porodici može biti veoma važna, kako je, u Joavovom slučaju, odanost porodici prevagnula nad načelima časti i pravednosti?

B. Kakav zločin je Joav učinio da bi se osvetio zbog gubitka brata?

III Učiniti: Jedino Božji putevi

A. Kako možemo pasti u iskušenje da sledimo sopstvene ideje u nastojanju da se stvari odvijaju onako kako bismo mi želeli, umesto da sačekamo da Bog deluje u našu korist?

B. Koja područja svog života treba da predamo Bogu da bi On učinio ono što je pravo?

Sažetak: Joav je mnogo godina služio caru Davidu kao vojskovođa i, s vremena na vreme, davao mu je poneki dobar savet. Međutim, uzimajući osvetu u svoje ruke i dozvoljavajući da ga ljubomora navede čak i na ubistvo, Joav je na kraju navukao mač na svoju glavu.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Ukoliko ne predamo sebe istini kakva je otkrivena u Isusu, pašćemo kao žrtva mahinacija grešnog ljudskog srca.

Samo za učitelje: Pouka za ovu sedmicu razmatra život Joava, Davidove desne ruke, i predstavlja nam čoveka koji se rukovodi nesvetim željama i samoljubljem.

Joav se, po svojoj žeđi za moći i prestižem, ne razlikuje mnogo od bankarskih moćnika sa Volstrita čija je pohlepa skoro uništila svetski finansijski sistem izazvavši globalnu recesiju 2008. godine. Cilj u ovom 1. koraku neka vam bude da navedete vernike da razmisle o tome šta ljude motiviše da se ponašaju na određeni način.

Početna aktivnost: Razgovarajte u razredu o ovom poznatom događaju:

U drugom delu 2008. godine i kasnije, ekonomijama širom sveta pretio je finansijski krah. Valute su devalvirale, vodeće finansijske ustanove, kao što su Ber Sterns /Bear Stearns/ i Lejman Braders/Lehman Brothers/ raspale su se, a ogroman broj ljudi ostao bez posla i ušteđevine, dok su vlade morale da ulože milijarde dolara kako bi pomogle da se finansijski sistem oporavi.

Šta je izazvalo ovu katastrofu na finansijskom tržištu? Bilo je mnogo krivaca, ali se uglavnom smatralo da lavovski deo odgovornosti snosi relativno mala grupa elitnih bankara iz Njujorka, čija je pohlepa za finansijskim dobitima srušila sve granice etičkog ponašanja i zdravog razuma. Oni su preduzeli neke rizične finansijske poteze koji su im doneli čitavo bogatstvo, ali na štetu njihovih ustanova, deoničara i svih ostalih.

Pitajte vernike na koji način je njihov život bio pogođen finansijskom krizom. Zajedno nabrojite sve nemoralne i nepoštene postupke koji su izazvali krizu. Da li su ti postupci bili rezultat pogrešnih proračuna ili su imali i dublje duhovne razloge?

KORAK 2 - ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Cilj ovog dela proučavanja je da ispitamo ljudsko srce i dela na koja nas ono navodi. Znajući ovo, kako bi trebalo da čuvamo svoje srce, tako da ono ostane potčinjeno Bogu?

Biblijski komentar

I Pitanje srca

Razmotrite u razredu tekst u Pričama 21,2.

Istinu izraženu u Pričama 21,2 zapisao je neko ko je izbliza doživeo Joavovu dvoličnost. Ne znamo da li je Joavova izdaja nadahnula baš ovo razmišljanje iz velike riznice biblijske mudrosti, ali istina koju ovaj stih iznosi odnosi se na celo čovečanstvo. Bez obzira koliko mi zavaravali sebe da su naša dela ispravna, vrhovni sudija koji odlučuje da li je to istina ili ne jeste Bog.

Osim toga, Boga najviše ne zanimaju naša dela, naš izgled, niti bilo šta što se spolja vidi. On je najviše zainteresovan za stanje našeg srca, za tlo iz kog niču sva naša dela. To je poruka koju je Bog uputio proroku Samuilu dok je ovaj posmatrao Elijaba, Davidovog najstarijeg brata. Elijavova visina i dostojanstveno držanje nagoveštavali su da bi on mogao biti budući car (1. Samuilova 16,6), ali Bog je mislio drugačije. On je rekao Samuilu: „Ne gledaj na lice njegovo ni na visinu rasta njegova, jer sam ga odbacio; jer ne gledam na što čovek gleda: čovek gleda što je na očima, a Gospod gleda na srce.“

Što se tiče zlih dela, Davidove greške nisu bile ništa manje od Joavovih, ali je ipak postojala jedna razlika koja ih je odvajala. Kad god mu je bilo ukazano na greh, David je bio spreman da se pokaje i da prihvati Božju volju. On je imao ljudske slabosti od kojih svi mi patimo, ali je Bog ipak rekao o njemu: „Nađoh Davida, sina Jesejeva, čoveka po srcu mojemu, koji će ispuniti sve volje moje.“ (Dela 13,22)

Kada je Joav bio suočen sa svojim zlodelima, on je tražio rešenje u zaverama i spletkama. Hladnokrvno je ubio Avenira da bi se osvetio, ali je tvrdio da je time samo štitio Davida od Avenirove dvoličnosti (2. Samuilova 3,30). Postavio je Uriju i druge hrabre vojnike u prve redove da poginu i nije se osećao krivim jer mu je car zapovedio da tako učini.

Razmislite o ovome: Na osnovu čega mi procenjujemo postupke i ponašanje koji izgledaju ispravni u našim očima? Ako je Bog onaj koji ocenjuje naše srce i dela koja iz njega proističu, kako se možemo upoznati s Njegovim merilom svetog življenja i ponašanja? U ovoj pouci zapažamo da, čak i posle pokajanja, postoji cena koja mora da se plati za greh. Kako Bog pokazuje svoju milost ublažavajući udarce koji su prirodna posledica naših greha?

II Unutrašnja tama

Razmotrite u razredu tekst u Jeremiji 17,9 i Pričama 4,23.

Od ubistva Avenira, do bekstva u svetište u potrazi za spasenjem od smrtne kazne koju je izrekao Solomun, slika Joavovog unutrašnjeg života je mračna. Nema svetlih momenata ličnog predanja Bogu. Nema ozbiljnih tonova preispitivanja samog sebe. Svakako, bilo je trenutaka kada je Joav naizgled pokazivao duboko razumevanje Božjih puteva, kao onda kada je poslao ženu kod cara Davida da ga moli da oprostí Avesalomu i da mu dopusti povratak (2. Samuilova 14). Ali, čak je i to plemenito delo bilo učinjeno na licemeran način, jer se Joav samo trudio da obezbedi sebi visok položaj u budućnosti, kad David siđe sa scene. Svako delo koje je preduzimao bilo je učinjeno iz lične koristi. Izgleda da se on uopšte nije pitao šta je Božja volja.

Preko proroka Jeremije, Bog nam kaže da je ljudsko srce prevarno više svega (Jeremija 17,9), što baš i nije pohvalno izražavanje o srži ljudskog bića. Bog ovde tvrdi da se ljudsko srce predalo podvalama i laži. Ono namerno zavodi i laže. Štaviše, Bog jasno kaže da mi toga nismo čak ni svesni. Takva jedna izjava je šamar današnjoj kulturi „samopomoći“ sa njenim verovanjem da smo mi u stanju da zaista upoznamo sebe i da promenimo svoje ponašanje. Mi možda ulažemo junačke napore, pa čak i doživljavamo pozitivne promene u svom životu, ali trajna promena dolazi jedino iz preobraženog srca koje počiva u Hristu (Jovan 15,1-5). Telesni um ne može da se pokori Božjem zakonu (Rimljanima 8,7).

Razmislite o sledećem. Car Solomun insistira: „Svrh svega što se čuva čuvaj srce svoje, jer iz njega izlazi život“ (Priče 4,23). Kako mi čuvamo svoje srce da bi naše pobude i dela bili čisti? Koja načela „čuvanja srca“ možemo naći, na primer, u Psalmu 51?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Glavna poruka pouke za ovu sedmicu je cena dvoličnosti koju moraju da plate oni koji nisu predali svoje srce Bogu. U praktičnom delu pouke proučavamo ulogu istine u našem spasavanju od neizbežne propasti koja proizlazi iz nepoštenog načina života.

Pitanja za razmišljanje:

1. Kako nam istina pomaže da živimo pošteno? Kako možemo znati šta je istina i primeniti je u svakoj dilemi s kojom se suočavamo u životu?
2. Isus je izjavio: „Ja sam put i istina i život; niko neće doći k ocu do kroza me“ (Jovan 14,6). U ovom stihu Isus jasno tvrdi da je istina Osoba. On je Istina. Kako nam Isusov bezgrešni život, smrt, vaskrsenje i vaznesenje

pomažu da živimo životom odanosti Istini? Kakav uticaj Isus ima na odluke koje svakodnevno donosimo?

Pitanja za primenu:

1. Da li ste ikada manipulirali situacijom u svoju korist, a na štetu drugih? Kako se sve završilo?
2. Kako vaše svakodnevne odluke utiču na vaš karakter? Možete li se ponašati etički na jednom području života, a neetički na drugom? Zašto da ili zašto ne? Kakve se opasnosti kriju u nedoslednom življenju?

Svedočenje:

Isusova odluka da živi pošteno i časno često ga je dovela u sukob s društvom u kome je živio. Kako se Bog poslužio neizbežnom napetošću koja je vladala između Isusa i društva da bi unapredio širenje jevanđelja? Zašto ne bi trebalo da mi, kao Hristovi sledbenici, očekujemo da društvo prema nama postupa drugačije nego što je postupalo prema Isusu? Ako mi ne predamo svoj život Bogu, kako će oni oko nas upoznati Isusa Hrista kao svog Spasitelja?

KORAK 4 – KREATIVNOST

Samo za učitelje: I pored toga što većina od nas nikada neće biti u prilici da donosi odluke kakve je Joav donosio kao zapovednik Davidove vojske, i mi se, ipak, svakodnevno suočavamo sa etičkim dilemama. Zatražite od vernika da ono što su naučili u toku ove sedmice primene prilikom rešavanja sledećih dilema.

Aktivnost:

1. Vaš pretpostavljeni je osoba veoma teška za saradnju. Njen jezik je često uvredljiv, a ponekad čak pripisuje sebi zasluge za nešto što ste vi mukotrpnim radom postigli. Dok čitate izveštaj koji je pripremila za direktora, zapažate ozbiljnu grešku koja bi mogla da joj stvori mnogo neprijatnosti, ako ne i nešto gore. Šta bi trebalo da učinite i zašto?
2. U prodavnici ste primetili mladu ženu sa dvogodišnjim detetom koje izgleda prilično bolesno. Žena se krišom osvrnula oko sebe, ali vas nije primetila. Na brzinu je strpala dve flašice dečjeg leka u unutrašnji džep svog kaputa. Šta biste vi učinili – pozvali policiju, ili se ponudili da platite lekove, ili biste jednostavno dozvolili da krađa prođe nekažnjeno?

RESFA - UTICAJ VERNOSTI

Ključni tekst: 2. Samuelova 21,10

Vernici će:

Saznati: Zapaziti kako je vernost Resfe, jedne prilično beznačajne inoče propalog vladara, uticala na značajne događaje u izrailjskom narodu.

Osetiti: Uvideti koliko je odlučna bila Resfa da učini ono malo što je mogla za svoju porodicu, uprkos svom velikom gubitku i bespomoćnosti.

Učiniti: Posvetiti svoje snage naporu da budemo verni u bilo kojoj ulozi koju nam Bog dodeli.

Kratak pregled pouke

I Saznati: Ucveljena majka

A. Resfa je bila majka dvojice Saulovih sinova osuđenih na smrt u procesu zadovoljenja pravde prema Gavaonjanima, koji je Bog zahtevao od Davida i Izrailja. Kako je Resfa reagovala na ovu presudu?

B. Kakvu je reakciju kod Davida izazvala njena vernost, i kakav je bio konačan ishod za Izrailj?

II Osetiti: Hrabra braniteljka

A. Sama sa svojim mrtvima na planinskoj padini, ova majka je danonoćno, u toku nekoliko sedmica, hrabro branila tela ubijenih od ptica i divljih životinja. Kako mora da se osećala? Šta smo mi skloni da osećamo ili činimo u takvim beznadežnim situacijama?

III Učiniti: Sumorna dužnost

A. Možda se osećamo bespomoćno i beznačajno, ali ipak možemo odlučiti da budemo verni bez obzira na okolnosti. S kojim izazovima se danas suočavamo, kada treba da obavimo svoju dužnost i pored toga što su izgledi sumorni?

Sažetak: Iako je Resfa doživela težak gubitak, ona je hrabro branila tela svojih sinova od grabljivih životinja, sve dok car David nije odlučio da sahrani posmrtnu ostatku Saula i njegovih sinova, donoseći na taj način, istovremeno, pravdu i mir Izrailju.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Vernost je pravo merilo duhovnog posvećenja neke osobe.

Samo za učitelje: Pomozite vernicima da shvate da je vernost Bogu, čak i u onome što smatramo „sitnicama“, daleko važnija od ljudskog odobravanja, zemaljskih priznanja ili ličnih dostignuća.

Neko je rekao da nas Bog poziva da budemo verni, a ne da budemo uspešni. Viljem Keri, o kome se ponekad govori kao o ocu moderne misije, radio je sedam godina pre nego što je zadobio svog prvog obraćenika u Indiji. Robert Morison u Kini, i Adoniram Džadson u Burmi, takođe su čekali više od pet godina da bi pozdravili svoje prve obraćenike. Slične priče mogu se čuti i o radu na drugim mestima. Da su ti misionari bili zainteresovani više za vidljive pokazatelje uspeha, nego za vernost svom zvanju, oni bi lako odustali. Obeshrabreni i očajni, kao što su sigurno bili, oni su ipak izabrali da ostanu verni svom pozivu i delu. Njihov uspeh je bio konačni ishod njihove vernosti; čak bismo mogli reći da je istrajnost u veri, a ne broj obraćenika, bila pravo merilo njihovog uspeha. Da nisu bili tako verni u vrlo teškim i izazovnim okolnostima, nikada ne bi osetili tu radost da vide kako Carstvo napreduje njihovim trudom.

Početna aktivnost: Zatražite od vernika u razredu da nabroje pojave u prirodi koje se redovno događaju. Na primer: sunce izlazi svakog jutra; gravitacija vuče stvari naniže prema zemlji; drveće dobija novo lišće svakog proleća, itd. Razgovarajte o tome kakve bi bile biološke i ekološke posledice kada priroda ne bi bila dosledna u ovim stvarima. Kao što naša spremnost da se oslonimo na druge pokazuje koliko imamo poverenja u njih, tako naša istrajnost u veri pokazuje koliko mi želimo da budemo dostojni poverenja. Razmislite koliko je važno da budemo osobe na koje Bog može računati, upoređujući našu pouzdanost s primerima iz prirode.

KORAK 2 – ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: U jednoj od parabola u Mateju 25, trojici slugu su poverene različite dužnosti. Jedan je dobio pet, drugi dve, a poslednji - jednu dužnost. Bez obzira na broj, od svakog se očekivalo da bude veran. Prva dvojica su bila verna i dobila su priznanje od vlasnika imanja kada se ovaj vratio s puta. Poslednji nije. Ljudski gledano, u iskušenju smo da nalazimo opravdanje za njega, jer je primio relativno malu dužnost. Zar je to zaista toliko važno, kada

ionako ne bi mogao mnogo da postigne? Međutim, Bog ne radi na takav način. Vernost nije samo nešto što se očekuje, već i nešto što se zahteva od svakog primaoca u božanskoj raspodeli dobara. Resfa, skoro neprimetan lik na stranicama Pisma, pruža današnjoj narcisoidnoj generaciji čvrst primer vernosti, i pored toga što je bila uveliko nezapažena. Kao i udovica u Hramu koja je svoj mali udeo verno priložila u riznicu, Resfa nadahnjuje buduće naraštaje svojom odanošću nečemu tako običnom, ovozemaljskom, što se danas mnogo ne ceni.

Biblijski komentar

Razmotrite u razredu tekst u 2. Samuilovoj 3,6-11.

Možda je zaista istina da je najteže svirati drugu violinu. Takva je bila i sudbina inoča u starim civilizacijama. Nikada potpuno prihvaćene kao supruge, vrednovane prvenstveno po svojoj sposobnosti da rađaju, te žene su živjele s malo mogućnosti i prava. Često služeći kao „otirač za noge“ u patrijarhalnim kulturama, mogle su samo da očekuju da im bračna prava budu redovno uskraćivana, da njihova deca budu prezrena u odnosu na decu zakonitih suprugaa, i da „život u izobilju“ bude rezervisan za nekog drugog.

Takav je, uglavnom, bio i Resfin život. Da stvari budu gore, njen muž je poginuo na neslavan način, ona je primorana na nezakonit odnos s drugim muškarcem, i površ svega njeni sinovi – koji su joj bili jedini oslonac i podrška – pogubljeni su po Davidovoj zapovesti. Teško da bi razlozi za očajanje i, čak, samoubistvo mogli biti snažniji! Međutim, uprkos zastrašujućim okolnostima, Resfa je ostala zapamćena po svojoj vernosti uprkos očajanju!

Razmislite o ovome: Dokle seže moja vernost kada me zaobiđu prilikom izbora za odgovorne dužnosti u crkvi i izaberu osobe daleko manje sposobne od mene? Ili, ako je moj položaj u društvu beznačajan, kako ipak mogu da pokažem svoju vernost? Ili, kako je jedna „nevažna“ devojčica, robinja, uticala na tok istorije, verno svedočeci svom gospodaru Nemanu? Ili, kako je cela jedna civilizacija bila sačuvana vernošću roba po imenu Josif?

II Vernost je način života

„Na drevnom Bliskom istoku bilo je uobičajeno da se vladar smatra otelotvorenjem države i predstavnikom naroda. U toku vladavine hetitskog cara Mursilisa, epidemija kuge koja je trajala dvadesetak godina pripisivala se zlodelima njegovog prethodnika, te su činjeni naponi da se uspostavi mir i da se ponovo uspostavi pravda.“ – *The IVP Bible Background Commentary*, grupa autora, str. 350.

Iako bi se Davidov pokušaj da ispravi nepravdu koju je Saul naneo Gavaonjanima danas mogao smatrati varvarskim i nehumanim, ipak se mora priznati da je bar pokušavao, u okviru svog kulturnog miljea, da uspostavi

narušeno poverenje. Koliko god mi prezirali njegove metode i doveli u pitanje njegove motive, ovaj tekst nagoveštava da hrišćani, kao pojedinci, moraju smatrati svojom obavezom da budu verni svemu što su obećali da će učiniti.

Osim toga, tekst u 2. Samuilovoj 21,1-9 nameće jedno otrežnjujuće pitanje koje hrišćani takođe moraju sebi da postave. U kojoj meri su oni obavezni da poštuju obećanja koja su dali njihova vlada, kultura i preci?

Razmislite o ovome: Kakvu odgovornost bismo mi mogli imati što se tiče obećanja koja su dali prošli naraštaji? Zašto moramo voditi računa o tome kako će obećanja koja mi dajemo uticati na buduće generacije?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: To da je Resfa štitila tela pogubljenih javljeno je Davidu. Izgleda da je on bio zadivljen njenim plemenitim delom. Iako ne uživamo visok položaj, slavu ili ugled, Gospod nas može dovesti u situaciju da utičemo na službenike vlade i vođe u društvu. Božji narod možda nije svestan da ga ugledni ljudi posmatraju, ali njegova vernost je mnogo puta promenila tok istorije.

Aktivnost: Jedna ne mnogo poznata osoba koja je duboko uticala na svoj narod bio je Desmond Dosa, heroj iz Drugog svetskog rata, nagrađen medaljom časti od strane Američkog kongresa. On je zaslužan za spasavanje stotina života tokom svog višestrukog angažovanja na Pacifiku, a skoro je izgubio svoj život u bici na Okinavi. Iako su ga ismevali i vređali zbog njegovih čvrstih uverenja o nenošenju oružja i svetkovanju Subote, ipak je uspeo da stekne poštovanje svojih oficira i saboraca.

Pitanja za primenu:

Isto držanje koje je navelo Dosa da odbije da koristi oružje navelo ga je i da se tako hrabro ponaša kada je bio suočen sa opasnošću. Kakvo je to držanje bilo i zašto je ono tako važno? Na koji način smo mi pozvani da učinimo nešto slično, bez obzira koliko su različite naše trenutne okolnosti?

KORAK 4 – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Vernost u stvarima koje se smatraju malim često predstavlja osnovu za vernost prilikom donošenja većih životnih odluka. Vernost u tako jednostavnoj stvari kao što je izbor hrane, pripremila je Sedraha, Misaha i Avdenaga za istorijski obračun oko bogoslužjenja na polju Duri. To je isto tako pripremila Danila da ostane čvrst kada je bilo u pitanju lično bogoslužjenje, iako je znao da će ga njegova odluka odvesti u lavovsku jamu. Resfin primer nije nešto što bi se pojavilo u naslovima dnevnih novina, ali ilustruje stotine

svakodnevnih odluka koje svi donosimo i koje, sve zajedno, oblikuju naš karakter.

Aktivnost: Kao razred napravite kolaž fotografija jednostavnih dela vernosti koja se svakodnevno ponavljaju. Možete upotrebiti slike iz novina i časopisa ili one koje ste sami snimili.

Šta svaka od tih ideja govori o tome šta uopšte znači biti veran? Šta nas vernost u malom uči o vernosti u velikom? Zašto je teško, ili čak nemoguće, imati jedno bez drugog?

Druga alternativa: Da bi se ova aktivnost obavila bez slika, zatražite od vernika u razredu da zamisle jednostavna dela vernosti na kojima su svakodnevno zahvalni. Zatražite od nekolicine da opišu ono što su zamislili. Onda možete postaviti prethodno navedena pitanja.

BOŽJI ČOVEK: POSLUŠNOST NIJE NEOBAVEZNA

Ključni tekst: 1. Carevima 13,26.

Vernici će:

Saznati: Uporediti i uočiti kontrast između dela Božjeg čoveka kada je tako teatralno proricao i odlučno se odupro nagovaranju zlog cara, i onih kasnije kada je tako lako pao na putu kući.

Osetiti: Shvatiti kako je lako skliznuti sa odlučne vere na labavu neposlušnost.

Učiniti: Odlučiti da ćete svakodnevno tražiti Božje lice i Njegovu zaštitu od iskušenja.

Kratak pregled pouke

I Saznati: Tako jak, a ipak tako slab

A. Kako je Božji čovek iz Jude mogao da deluje tako hrabro i verno pred carem i velikim mnoštvom, a da ipak popusti pred iskušenjem vrlo brzo nakon toga?

B. Koje su bile neposredne posledice neposlušnosti Božjeg čoveka?

C. Zašto ga je Bog kaznio tako brzo i odlučno?

II Osetiti: Strele iskušenja

A. Šta je to što je Božjeg čoveka iz Jude dovelo u iskušenje kada se suočio sa protivrečnim uputstvima dobijenim od Božjeg čoveka iz Izrailja?

B. Koja nas iskušenja saleću da bismo bili navedeni da izneverimo poslušnost Božjoj Reči?

III Učiniti: Štit vere

- A. Pošto je tako lako pasti u iskušenje da budemo neposlušni Bogu, u čemu je naša jedina nada?
- B. Kako da budemo zaštićeni od prevare i osnaženi tako da se možemo odupreti sotoninim kušanjima?
- C. Jedan stariji prorok je Božjem čoveku dao uputstva koja su bila suprotna Božjim prvobitnim uputstvima. Šta možemo naučiti iz ove situacije o pokoravanju naše savesti drugom čoveku kada je to u suprotnosti s jasnim nalogima dobijenim od Boga?

Sažetak: Božji čovek iz Jude je verno izneo Božje proročanstvo, i okrenuo se da ide kući, da bi u povratku pao u iskušenje da posumnja u Božju Reč.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Moramo slediti svoju savest umesto da zavisimo od nekog drugog da nam tumači Božju Reč.

U popularnom načinu izražavanja, poslušnost i savesnost se često izjednačuju s legalizmom. Oni koji žele bliski odnos s Bogom, iskazujući svoju odanost poslušnošću od srca, ponekad se smatraju ukočenima, legalistima, mračnim dušama koje ne znaju za smeh i uživanje. Svakako da se sotona raduje kada takvo mišljenje prevlada. Prava poslušnost je, u stvari, najjednostavnije izražavanje poverenja, koje čini temelj svakog odnosa. Nedostatak poslušnosti, prema tome, jednak je nedostatku verovanja, poverenja. U okviru bračnog odnosa, poštovanje i poverenje oslabe mnogo pre nego što se ispostave dokumenti za razvod braka. U duhovnom smislu, nepoštovanje i nepoverenje, koje navode na neposlušnost, nastaju mnogo pre raskida spasonosnog odnosa. Oni koji marljivo grade bliskost s Bogom, shvataju poslušnost ne kao okove i lance, već kao oslobađajući, prirodni nastavak poverenja u dragog Oca koga volimo.

Početna aktivnost: Državni zakoni, pravila i saveti, kao i prirodni zakoni, postavljaju granice koje nam omogućuju da živimo produktivno. Bez tih ograda koje štite naš svakodnevni život, kaos bi nas progutao. Razmotrite sledeće sisteme, analizirajući kako poslušnost unapređuje, a ne ograničava život: (1) saobraćajna pravila (ograničenja brzine, semafori, znaci na putu, itd); (2) uzimanje propisanih lekova; (3) zaštita životne sredine (bacanje otpadaka); (4) krivični zakon (zabrana ubistva, pljačke, narušavanja ugleda, itd).

Razmislite o ovome: Uzimajući u obzir sisteme o kojima smo govorili, kako bi život uopšte mogao da biva bolji kada ovih ograničenja i uputstava ne bi bilo? Kako bi se sve pogoršalo, čak i urušilo u njihovom odsustvu? Kada se slede smernice (poslušnost), kako se time pokazuje poverenje?

KORAK 2 – ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Počevši od uopštenog razmatranja o značenju poslušnosti i poverenja, mi sada sužavamo fokus na važnost lične savesti pojedinca. Kako neko zna šta treba da poslušaju? Kako da prepoznamo Božju volju onda kada se čuju kontradiktorni glasovi koji tvrde da imaju božanski autoritet?

Biblijski komentar

I Božji potez

Razmotrite u razredu tekst u 1. Carevima 13,1-6.

Kao odgovor na idolopoklonstvo koje je Jerovoam uspostavio, Bog šalje na lice mesta neimenovanog proroka s porukom ukora i poziva na pokajanje. Reskirajući svoj život, prorok, poznat jedino kao Božji čovek, verno iznosi božansku poruku. Stroga posvećenost očigledno karakteriše ovog neimenovanog poslanika. U trenutku kada Jerovoam počinje agresivno da preti proroku, njegova ruka se tajanstveno suši, oltar se raspada, označavajući time božansku kaznu i Božja pravednost biva odbranjena. Stolećima kasnije, Judin poslednji pravedni vladar, Josija, ispunjava proročanstvo koje je izrekao taj neimenovani čovek Božji, koji je ustao protiv Jerovoamovog bezakonja (2. Carevima 23,15.16).

Razmislite o ovome: Da se priča ovde završila, kako biste ocenili ovog proroka i zašto? Koje plementite osobine možemo prepoznati kod njega?

II Davalac darova

Razmotrite u razredu tekst u 1. Carevima 13,7-10.

Očigledno uplašen ispoljavanjem božanskih sudova, Jerovoam se povlači. Umesto da se pokaje, otpali car pokušava prevarom da postigne ono što inače ne bi mogao. Valam, generacijama pre toga, podlegao je iskušenju finansijskog dobitka. Može li se ovaj prorok isto tako zavesti pomoću lakomstva? Međutim, prorok odbija Jerovoamov pokušaj da dovede u pitanje njegovo poštenje. Savest ovog vernog svedoka ne može se potkupiti.

Razmislite o ovome: Da se priča ovde završila, kako biste ocenili ovog proroka i zašto? Koje osobine, ovako jasno otkrivene, treba da imaju vernici svih vremena?

III Zavodničke laži

Razmotrite u razredu tekst u 1. Carevima 13,10-19.

Pobeda! Pobeda! Pobeda! U početku, neimenovani prorok zadobija naše divljenje odbijajući predloge idolopokloničkog vladara okruženog odanim sledbenicima. Prorok je žrtvovao ličnu sigurnost radi neizvesne sadašnjosti vernog svedoka, odričući se ličnog finansijskog napredovanja u korist potpunog, beskompromisnog predanja Bogu. Vrlo verovatno, on zaslužuje da bude spomenut zajedno sa Ilijom i Samuilom!

Međutim, od tog trenutka pa nadalje, priča kreće drugim tokom. Pozvan od strane starijeg proroka, čije pobude ostaju nerazjašnjene, neimenovani prorok odlaže svoj povratak kući, bez nekog vidljivog razloga. Samo dva kilometra od granice Judeje i završetka uspešne misije (15-20 minuta laganog hoda), on se zaustavlja. Stariji prorok tvrdi da je primio božansku poruku koja je u potpunoj suprotnosti sa onom koju je primio neimenovani prorok. Neverovatno! Nakon što je rizikovao i sam život da bi ostao veran božanskoj poruci i božanskom Davaocu poruke, nakon što je odbio sve pokušaje da ga skrenu s puta poslušnosti, neimenovani prorok menja mišljenje na osnovu „dodatnog otkrivenja“, navodno datog drugom proroku, a sa kojim on nije bio upoznat.

Razmislite o ovome: Kako ocenjujete neimenovanog proroka sada i zašto? Hoće li „dodatna otkrivenja“ ikada biti u suprotnosti s ranijim božanskim otkrivenjima? Koje opasnosti vrebaju one koji se u svom rasuđivanju oslanjaju na druge i na njihovo tumačenje božanskog otkrivenja unutar Svetog pisma? Po kom merilu moraju da se procenjuju sva navodno nova otkrivenja?

III Dvostruko iskušenje

Razmotrite u razredu tekst u 1. Carevima 13,20-33.

Verijci, koji se pominju u Novom zavetu, odbili su da jednostavno veruju Pavlu na reč, odlučivši radije da sami istražuju Pismo kako bi se uverili u to što on govori (Dela 17,11). Da je samo neimenovani prorok bio tako pažljiv, koliko bi se drugačije završila njegova priča! Proučavati Pismo sam za sebe i nikad se ne povoditi za mišljenjem drugih, bez obzira na njihov akademski status ili popularnost – to su neki od načina da se zaštitimo od opasne greške u rasuđivanju koja je dovela do smrti proroka koji je prethodno tako neustrašivo stao na Božju stranu.

Razmislite o ovome: Koje navike moram da usvojim kako ne bih bio u iskušenju da se povodim za tuđim mišljenjem kada je reč o pravilnom razumevanju Pisma?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Stojeći pred Božjom sudijskom stolicom, svaki pojedinac će odgovarati za odluke koje je donosio i izbore koje je pravio na Zemlji. Izgovori neće vredeti. Prebacivanje krivice na opšteprihvaćena shvatanja, tuđa tumačenja, nezadovoljavajući primer sveštenika – ništa od toga neće moći da nas oslobodi odgovornosti. Otkako je greh zavladao planetom Zemljom, ljudska bića pokušavaju da izbegnu krivicu i da je prebace na nekog drugog. Božja merila, međutim, ostaju ista: poverenje i poslušnost. Najjasniji dokaz poverenja u roditelje je poslušnost. U duhovnom pogledu, najsigurniji dokaz poverenja u Boga je dragovoljno usaglašavanje s božanskom voljom.

Pitanja za primenu:

1. Kako da ostanem u skladu sa svojom savešću kada se radi o razumevanju Pisma, a da i dalje živim u aktivnoj zajednici s drugima koji se ne slažu sa mnom? Moram li praviti kompromise? Kako mogu da budem u duhovnoj zajednici sa onima koji se ne slažu sa mnom?
2. Sara i Mira stanuju zajedno na poznatom adventističkom univerzitetu. Nedavno je Sara izgubila interesovanje za studiranje, pa svaki slobodan trenutak provodi s nekom tajanstvenom grupom koja tvrdi da je otkrila „novu svetlost“. Postala je kritički raspoložena prema Crkvi, posebno prema nekim njenim učenjima, koja smatra zastarelim. Sara sve više insistira da se i Mira pridruži njenoj grupi. Kako da se Mira ponaša u toj situaciji?
3. Kako da se odnosimo prema tvrdnjama o novim otkrivenjima od Boga? Po kojim merilima treba da ih procenjujemo? Kako da budemo poslušni Božjoj istini, a da ipak sačuvamo dobre odnose sa onima koji to nisu?

KORAK 4 – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Poslušnost Božjem pozivu pokazuje dubinu našeg poverenja u Njega. Ta poslušnost se ne može zasnivati na nečijem tuđem razumevanju istine ili poverenju u Boga. Mi se smatramo pojedinačno odgovornima, jer se naše odluke ne mogu temeljiti na veri neke druge osobe. Mi se ne možemo održati u životu samo gledajući kako neko drugi jede, niti se možemo duhovno održati posmatrajući nečije tuđe iskustvo. Neimenovani prorok je imao mnogo zadivljujućih osobina, ali ga je upropastilo to što se oslonio na tuđe, navodno duhovno iskustvo, umesto da je poslušao jasno i sigurno: „Tako govori Gospod!“

Aktivnost: Hristos je naš primer. Pošto se bliži proslava Božića, imamo još više razloga da se usredsredimo na Hrista. Donesite u razred listiće sa odlomcima iz Svetog pisma. Ti odlomci treba da sadrže tekstove koji govore o: (1) Hristovoj poslušnosti, (2) Njegovoj nesprenosti da pravi kompromise, (3) Njegovom citiranju biblijskih tekstova, (4) Njegovom poverenju u nebeskog Oca.

UDOVICA IZ SAREPTE – SKOK VERE

Ključni tekst: 1. Carevima 17,13.14.

Vernici će:

Saznati: Opisati okolnosti koje su navele Iliju da zatraži pomoć od jedne neznaboškinje, udovice i majke, u stranoj zemlji.

Osetiti: Naglasiti protivrečna osećanja koja mora da su obuzela ovu izgladnelu majku, kada je stranac, pripadnik druge veroispovesti, zatražio od nje njen poslednji zalogaj hrane.

Učiniti: Krenuti u veri kada nas Bog poziva da nešto učinimo, iako nam nisu poznate sve pojedinosti.

Kratak pregled pouke

I Saznati: Na dnu

A. Udovica je bila pri kraju svojih zaliha, a isto tako i Ilija, kada ih je Bog povezao. Kako su poslužili jedno drugom, i kako je to delovalo na rast njihove vere?

II Osetiti: Dovoljno vere da bude velikodušna

A. Iako suočena sa smrću, udovica je bila dovoljno velikodušna da sa strancem podeli ono za šta je mislila da je poslednji obrok za nju i njenog sina. Kakvo joj je obećanje Ilija dao uz svoj zahtev za hranom?

B. U šta nas Bog uverava kada traži od nas da postupamo po Njegovim zahtevima?

III Učiniti: Delati u veri

A. Šta je Bog zatražio od vas da učinite, a što je zahtevalo da kročite u nepoznato i, možda čak opasno po život, područje?

B. Na koje se obećanje o Božjem staranju oslanjate?

Sažetak: Udovica iz Sarepte se postarala za Ilijine potrebe postupajući u veri, iako je bila na kraju svojih zaliha, a Bog je obilno blagoslovio nju, njenog sina i Iliju.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Bog je danas isto tako spreman da nam da priliku da napravimo skok u veri na našem putovanju ka Nebu, kao što je to bio u slučaju udovice iz Sarepte.

Samo za učitelje: Poslušite se sledećom pričom kako biste podsetili vernike u razredu da, iako nam Bog daje prilike da napravimo skok u veri na našem putovanju ka Nebu, moramo biti pažljivi da ne pobrkamo veru s drskošću.

Uvod: Jedan autor je pisao biografiju. Ličnost o čijoj biografiji je reč planirala je da krene na promotivno putovanje kako bi unapredila prodaju knjige. Međutim, nedostajala su joj neophodna sredstva za jedno takvo putovanje od mesta do mesta.

Ova žena je jedno vreme razmišljala o svojoj nedoumici i konačno odlučila da na poseban način potraži božanski savet. Pošto je primila ono što je verovala da predstavlja odgovor, obratila se piscu i otkrila mu svoj način rešavanja problema. „Kada sam zatvorila oči i otvorila svoju Bibliju, moj prst je pao na tekst: 'Idi u Egipat!' I tako, pošto poruka ukazuje na putovanje, treba da me povedete na promotivne sastanke i potpisivanje knjige u toku ovog leta“, zaključila je.

Međutim, autor je odbio ovakav vračarski pristup u traženju vođstva Biblije. Ovakav jedan pristup mogao je da zavede pisca da ovaj nije bio u stanju da, na osnovu Biblije, prepozna drskost u tom zahtevu.

Razmislite o ovome: Zamislimo na trenutak da je udovica iz Sarepte bila zatečena naizgled drskim zahtevom za hranom u vreme gladi. Ilijin zahtev je isto tako bio predstavljen kao da dolazi „odozgo“, kao i zahtev upućen onom autoru. U čemu se ogleda ključna razlika između ova dva zahteva? Kako je udovica bila u stanju da razlikuje zahtev upućen u veri od onog upućenog iz drskosti? Koje smernice nam ova priča daje o tome kako da razlikujemo drskost od istinskog Božjeg vođstva?

KORAK 2 – ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Kako da znamo da je udovičin odgovor na obećanje bio utemeljen na veri, a ne na drskosti?

Biblijski komentar

I Bog vodi svoju decu ka veri

Razmotrite u razredu tekst u 1. Carevima 17,9.12.14.

Tačno je da je udovica živela u samom središtu obožavanja Vala (Fenikija). Ali, čak i pre dolaska proroka Ilije, „ona je verovala u pravog Boga i hodala je u svoj svetlosti koja je obasjavala njen životni put“ (E. G. Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 83). Drugim rečima, udovica je živela u neznaboštvu, ali nije bila neznaboškinja.

Razgovarajte u razredu o tome kako je Bog pažljivo vodio udovicu, korak po korak, izgrađujući njenu veru i pripremajući je za susret sa Ilijom i za njegov zahtev. Smernice za razgovor:

9. stih: Bog je, kao i Ilija kasnije, dao udovici zapovest. To što je dobila zapovest od samog Izrailjevog Boga, govorilo joj je da je Bog živ i da deluje u njenom životu.

12. stih: Upravo kada je Ilija, pod božanskim vođstvom, prepoznao udovicu, i ona je prepoznala njega, pozdravljajući ga rečima: „Tako da je živ Gospod tvoj Bog.“

14. stih: Pre nego što će dati svoj poslednji zalogaj hrane, dobila je preko Ilije obećanje od Boga da hrane neće nestati ukoliko se povinuje njegovom zahtevu.

To je bilo dovoljno. Pošto je primila zapovest od samog Boga zajedno sa sposobnošću da prepozna svoga gosta, bio je za nju pripremljen put da ne odbije, a da makar ne okuša, treći korak – obećanje.

Razmislite o ovome: „Bog nikada neće ukloniti svaki razlog za sumnju. On je dao dovoljno dokaza na kojima možemo zasnivati svoju veru.“ (E. G. Vajt, *Stvaranje – patrijarsi i proroci* 394) Razgovarajte o tome da li je udovica postupila na osnovu vere ili pretpostavke?

II Održavati veru “vrućom”

Uporedite tekstove u 1. Carevima 17,12. i 17,24.

Šta se to dogodilo, u samo 12 stihova, te udovica sad mora još jedanput da zaključi: „Sada znam da si čovek Božji?“ Pošto znamo priču od početka do kraja, pitamo se: posle čuda sa uljem koje je neprestano teklo, kako je uopšte moglo biti mesta ikakvoj sumnji?

Možda je počela da ulje koje non-stop teče prihvata zdravo za gotovo, pa joj je bilo potrebno nešto što će ponovo probuditi njenu veru? Ili je, možda,

zahvatilo obeshrabrenje zbog nedostatka samopouzdanja. Ako je to bio slučaj, dva moguća objašnjenja za taj nedostatak su njen društveni položaj ili krivica i samooptuživanje.

Prvo, udovice nisu imale skoro nikakav društveni status. Samuilo čak i ne navodi njeno ime u svom izveštaju. Ipak, ona se pojavljuje u Luki 4,26, u Isusovoj prvoj zabeleženoj propovedi. (Koja je druga udovica - često smatrana najvećim sakupljačem priloga koga je Crkva ikada imala - ostala neimenovana? Čitajte Marko 12,42-44.)

Drugo, udovica je samu sebe krivila za smrt svog sina. Krivica je opasna zamka u koju lako možemo upasti. Iako smo svi krivi na ovaj ili na onaj način, uvek moramo imati na umu da je Isus poneo našu krivicu na krst.

Razmislite o ovome: „Što se više približavamo Isusu, što jasnije sagledavamo neporočnost i veličinu Njegovog karaktera, to ćemo manje imati želju da uzdižemo sebe. Razlika između našeg karaktera i Njegovog navešće nas da ponizimo svoju dušu i da duboko preispitamo svoje srce“ (EGW, *Upward Look*, str. 46). Mogu li čak i oprošteni gresi kasnije biti sagledani u jasnijoj svetlosti? Da li je takvo bilo Davidovo iskustvo posle oprostjenja opisano u Psalmu 51?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Procenjivanje naše vere je gledanje u sopstvenu dušu. Da li prepoznajem životna iskustva (slomljeno srce, utešna obećanja, odgovore na molitvu) kao korake u duhovnom rasteњу?

Pitanja za razmišljanje:

Često se srećemo sa dve vrste „proba“ naše vere. Prva vrsta je ona kad zaista nemamo izbora. Možda ste otišli kod lekara i dobili lošu prognozu. To nije izazov koji ste sami izabrali. On vam je nametnut.

Za razliku od toga, možda vam je ponuđen posao iz snova, posao koji ste oduvek priželjkivali. Sve je bilo dobro dok niste čuli dodatak: „Moraćete ponekad da radite subotom!“

Kakva je razlika između ova dva scenarija i koju ulogu vera igra u svakom od njih?

KORAK 4 – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Naglasite vernicima da „vera“ nije tek „tamo neka“ apstraktna reč. Vera koja je vidljivo nagrađena, dokazana, kao u ovom izveštaju iz Fenikije, može se isto tako dogoditi u našem gradu.

Primer: Nekoliko trenutaka pre prve propovedi u okviru planirane evangelizacije nestalo je struje, i crkva je ostala u potpunom mraku. Starešina

crkve je posmatrao neznatnu količinu preostalog goriva u skoro praznom, na brzinu pozajmljenom generatoru, koji je trebalo da omogući funkcionisanje osvetljenja, kompjutera i projektor. Dok je propoved odmicala, on se molio usrdnije nego ikad u životu. Kada je poslednje „amin“ izgovoreno, svetla je ponovo nestalo.

Ulje (hrana ili gorivo) i dalje teče! Zašto bismo, možda, da nema ove priče o udovici, bili skloni da na ovakve izveštaje gledamo s nevericom?

Aktivnost: Pročitajte ponovo uvodni tekst. Pozovite vernike da ukratko opišu kako je započelo njihovo hrišćansko iskustvo:

Prvi put sam postao svestan da me Isus voli: _____

Dan mog krštenja: _____

Iskustvo „oproštenja“ koje najbolje pamtim: _____

Završna molitva učitelja: „Gospode Bože, hvala ti na uvodnom tekstu u našu biblijsku pouku. Mi smo potpuno sigurni da nas nisi doveo ovako daleko, da bi nas sad napustio!“

Na kraju, pozovite razred da zajedno glasno ponove molitvu, s tim da svako ubaci svoje ime:

„Gospode Bože, potpuno sam siguran/na da nisi _____ doveo ovako daleko da bi _____ sad napustio.“

Pouka 12

GIJEZIJE – PROMAŠIO CILJ

Ključni tekst: 2. Carevima 5,26.27.

Vernici će:

Saznati: Prepoznati Gijezijske velike mogućnosti da se pripremi za službu i njegov neuspeh u tom pogledu.

Osetiti: Osetiti razočaranost i gubitak za Božje delo kada se jedan potencijalni vođa, kao što je bio Gijezijski, okrene sebičnim ciljevima.

Učiniti: Odlučiti da prihvatimo i iskoristimo svaku priliku kako bismo se pripremili da služimo Božjem narodu.

Kratak pregled pouke

I Saznati: Životna prilika

A. Zamisli da dobiješ priliku da služiš kao pripravnik kod proroka Jelisija. Kakva je posebna iskustva i pouke o veri Gijezije sticao u službi Jelisiju? Kako je propustio da iskoristi te mogućnosti?

B. Koju cenu je Gijezije morao da plati za svoju sebičnost? Zbog čega je ta cena bila pravedna?

II Osetiti: Propuštena prilika

A. Uprkos Jelisijevom primeru nesebične službe, Gijezije nikad nije naučio da se odrekne svojih interesa da bi poslužio Božjim namerama. Kako je Gijezijeva lakomost umanjila uticaj učenja o Bogu koje je Jelisije hteo da prenese Nemanu?

III Učiniti: Odluka da služiš

A. Danas postoji više primera i mogućnosti za učenje o službi vođstva nego u ma kom drugom istorijskom razdoblju. Kako da iskoristimo prilike koje nam se pružaju, posebno uzimajući u obzir našu pripravničku službu kod Isusa, najvećeg Učitelja i Primera?

B. Kako nam vera može pomoći da se izborimo sa iskušenjem da služimo samima sebi?

Sažetak: Gijezije je imao mnogo prilika da posmatra nesebičnu službu i da nauči da služi Bogu, ali ipak je odlučio da služi svojim interesima.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Bog nas poziva da budemo sluge koje se ne rukovode zemaljskim podsticajima, već duhovnim predanjem Bogu i bližnjima.

Rabinska tradicija kaže da su gubavci koji su na vratima Samarije otkrili tajanstveni nestanak Ven-Adada bili Gijezije i njegovi sinovi (2. Carevima 7,3-8). Čak i ako nije istinito, ovo verovanje ukazuje na Gijezijev duhovni pad. Guba se smatrala Božjom osudom, duhovno-telesnom kaznom za moralne prestupe. Iako priča o Gijeziju počinje pozitivno, prikazujući ga kao Jelisijevog vernog slugu, ponekad čak i vatrenog zaštitnika (2. Carevima 4,27), lakomstvo je prevagnulo, predstavljajući ga budućim naraštajima kao simbol pohlepe. Jedna obična karakterna slabost uništila je njegove sjajne izgleda za budućnost. Šta je Gijezije mogao da bude? Jelisije je verno služio Iliji, da bi ga

na kraju nasledio nastavljaјуći dugogodišnju proročku službu. Da li je Gijezije, da je ostao veran, mogao postati Jelisijev naslednik? Da li je proročki plašt mogao da se spusti na njegova pleća? Istorija ne beleži ono što je moglo da bude, već ono što se zaista zbililo. Umesto toga, Gijezije je ostao zapamćen samo po prevari, pohlepi za novcem i po tome što je nasledio Nemanovu gubu. Prilike za hrišćansku službu i danas se, još uvek, propuštaju. Ako ništa drugo, materijalizam je danas ojačao, umesto da oslabi. Koje prilike bismo i mi mogli da izgubimo zbog privlačnosti zemaljskih udobnosti? Koja smo spoljašnja obeležja prigrlili na uštrb duhovnih vrednosti?

Početna aktivnost: Mnoge države su zabranile upotrebu mobilnih telefona u toku vožnje iz sigurnosnih razloga. Koja se logika nalazi u osnovi tih ograničenja? Porazgovarajte o tome kako odvlačenje pažnje u toku vožnje ugrožava bezbednost, dovodeći u opasnost pešake i druge vozače. Primenite to razmišljanje na duhovno područje. Proučite aspekte savremene kulture. Koji od njih ometaju našu duhovnu viziju? Koji služe tome da nam odvrate pažnju od naših duhovnih dužnosti? Kako hrišćanin može da spreči da ga zemaljske privlačnosti odvuku od njegovog duhovnog napredovanja i usredsređenosti na službu? Kakve su posledice propuštanja da služimo Bogu i bližnjima?

KORAK 2 – ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Imperije propadaju tokom vremena, a ne trenutno. Isto tako, karakter se narušava postepeno. Ovo proučavanje prati duhovnu propast Gijezija, Jelisijevog proročkog pomoćnika. Izbegnimo da satanizujemo Gijezija. Napadajući njegove karakterne nedostatke, a ne spominjući njegove vrline, možemo ostaviti utisak da savremeni hrišćani nisu podložni sličnim iskušenjima. Priznajmo da je Gijezije imao mnogo osobina dostojnih poštovanja, kao i današnji hrišćani. Te vrline, međutim, bile su nadvladane i poništene jačanjem greha kojima je bilo dopušteno da se nesmetano razvijaju. Pouke iz Gijezijevog primera trebalo bi da nas pripreme da uspešno prepoznamo svoje sopstvene nedostatke i sklonosti ka zlu, koji bi, u suprotnom, mogli da ponište naša duhovna dostignuća.

Biblijski komentar

I Učiti iz prve ruke

Razmotrite u razredu tekst u 2. Carevima 4,8-31.

Gijezije je imao jedinstvenu prednost da bude Jelisijev proročki pomoćnik. Samo nekoliko pojedinaca, prema izveštaju Pisma, doživelo je vaskrsenje iz prve ruke. Gijezije, kao Jelisijev poverljivi pomoćnik, bio je očevidac božanske sile vaskrsenja. Čudno je to što je on mogao da doživi božansku svemoć iz takve blizine, a da ipak kasnije učini to što je učinio. Zdrav razum je trebalo da upozori Gijezija da je svemogućí Bog, koji je pobedio silu groba, isto tako i

sveznajući Bog, koga nije moguće prevariti. Bilo kako bilo, moramo spomenuti i one Gijezijske sposobnosti koje su dostojne poštovanja. On pokazuje osetljivost prema potrebama žene koja je ugostila proroka, a i Jelisije se prema njemu ponaša kao prema poverljivom saradniku.

Međutim, kasnije, njegov stav trpi jedva primetnu promenu. Njegova neosetljivost prema istoj ženi, koja je sada pogođena smrću sina, možda je bila početni znak njegovog okretanja ka sebičnosti.

Razmislite o ovome: Koje vrline dostojne poštovanja Gijezijske pokazuje? Kako obuzetost vlastitim interesima dovodi do neosetljivosti prema potrebama drugih?

II Gijezijski pad

Razmotrite u razredu tekst u 2. Carevima 5,20-27.

Gijezijske misli bi se mogle ovako formulirati: „Ovaj bogati neznabožac se oseća obaveznim, a Jelisije je glupo odbio da primi dar. Bistar momak kao što sam ja ne bi smeo dozvoliti da mu promakne ova zlatna prilika. Ima još vremena da se Neman stigne, da se izmisli priča koja bi objasnila Jelisijevu promenu mišljenja, i da se zgrne novac.“ Vođen svojim zlim pobudama, Gijezijski polazi za Nemanovom pratnjom. Nemanovo srce je i dalje puno zahvalnosti i on velikodušno udvostručuje sumu koju je Gijezijski tražio! Dar je dovoljno veliki da dvojica slugu moraju da ga nose. Plašeći se da ne bude otkriven, Gijezijski odmah sakriva svoj nepravedno stečeni dobitak. Skrivanje pred Gospodom se pokazuje uzaludnim. Jelisije razotkriva prevaru i Gijezijska kazna odmah stupa na snagu. O, koliko je bolje kada su gresi beli kao sneg, nego kada je koža bela od gube!

Razmislite o ovome: Na koji način lakomstvo i finansijski dobici utiču na crkvu i njeno članstvo danas? Koje opasnosti se kriju u verovanju da se božanski blagoslovi i sila mogu zadobiti novcem? (Proučite takođe i priču o Simonu u Delima 8,12-14.) Kako uzdanje u naše finansijske investicije može da razvodni našu veru u Boga? Zašto neki hrišćani i danas veruju da mogu sakriti svoje postupke pred Bogom?

III Živeti od ostataka

Razmotrite u razredu tekst u 2. Carevima 8,1-6.

Godine su prošle otkako je Gijezijski služio proroka Jelisija. Začudo, zatičemo ga kako razgovara s carem. Izgleda da guba nije teško izobličila Gijezijski, inače ovakav prijem na dvoru verovatno ne bi bio moguć. On se u svojoj priči vraća u prošlost, na događaje koji uključuju vaskrsenje sina žene Sunamke. Naš poslednji susret sa Gijezijskim ostavlja gorko-slatki ukus u ustima. Srećom,

Gijezije se još uvek seća tih iskustava koja menjaju život pojedinaca i koja su formirala religiozne temelje Izrailja. Nažalost, mora da se prisetio i velikih mogućnosti koje je propustio, a sve zbog neizvesnog dobitka zemaljskih dobara.

Razmislite o ovome: Koliko će nam vredeti zemaljska blaga, stečena u toku ovih godina probe, ukoliko nam prilike za vernu službu iskliznu iz ruku? Šta bi trebalo da činimo svakoga dana kako bismo ojačali sebe protiv iskušenja da večna načela zamenimo privremenim prednostima, ili pravo prvenaštva za tanjir sočiva?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: U svakom srcu se vodi bitka između samoživosti i duhovnog posvećenja. Kad god posvećenje nadvlada sebičnost, prirodan rezultat je nesebična služba. Ni religiozna revnost, ni harizmatička vatrenost nisu odgovarajuća zamena za hrišćansku službu.

Aktivnost: Pročitajte sledeću jevrejsku priču i razgovarajte o vezi između duhovnosti i službe.

U malom jevrejskom naselju u Rusiji živi rabin koji svakog petka ujutro nestaje na nekoliko sati. Njegovi odani učenici hvale se da tokom tih sati njihov voljeni rabin odlazi na Nebo da razgovara s Bogom.

Stranac koji se nedavno doselio pomalo je sumnjičav prema svemu tome, pa odlučuje da proveri priču. Sakriva se i čeka. Rabin ustaje u rano jutro, izgovara svoje molitve i onda se oblači u seosku odeću. Uzima sekiru, odlazi u šumu i seče drva za loženje, koje onda slaže na gomilu na ulazu u naselje. Tamo živi neka stara žena sa svojim bolesnim sinom. Ostavlja im drva, dovoljno za celu sedmicu, a zatim se krišom vraća kući.

Pošto je video šta rabin radi, stranac odlučuje da ostane u tom mestu i da se pridruži rabinovim sledbenicima. I kada god čuje da neki od njih kaže: „U petak ujutro naš rabin se uzdiže sve do Neba,“ stranac tiho dodaje: „Ako ne i više od toga.“

Pitanja: Zašto stranac nije razotkrio izmišljenu priču o „nebeskim putovanjima“ rabina? Šta ga je privuklo da postane rabinov učenik? Šta možemo naučiti iz tajnovitosti rabinove službe? Šta su njegovi učenici hteli da kažu hvalisanjem da se njihov rabin penje na Nebo kako bi razgovarao sa samim Bogom? Kako nas služenje bližnjima dovodi u neposrednu vezu sa našim Otkupiteljem? Kako simbolika seoske odeće opisuje Hristovu službu? (Videti Filibljanima 2,1-8.) Šta tekst u Mateju 25,31-46 govori onima koji čeznu za prisnim druženjem s Bogom, koje je ilustrovano pričom o rabinu?

KORAK 4 – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Da li bi Gijezi je zaista bio pozvan za proroka, možemo samo da nagađamo. Međutim, poziv u službu je sasvim izvesno postojao. Taj poziv sam po sebi, nezavisno od proročke službe, pružao je nebrojene mogućnosti za druženje s Bogom. Ove mogućnosti ostaju dostupne i današnjem hrišćaninu koji je, na isti način, pozvan u duhovnu službu. Možda nismo bili svedoci vaskrsenja iz mrtvih ili čuda sličnih onima koja je činio Jelisije, ali nam ipak stoje na raspolaganju nebrojeni dokazi božanske moći u svakodnevnim izlascima sunca, u dečjem smehu, u svemiru koji se širi, u otkrićima do kojih dolazimo putem teleskopa ili mikroskopa. Gijezi je video čudesna dela, uključujući vaskrsenje tela, ali je blisko druženje s Bogom zamenio za srebro i skupocenu odeću. Kako smešno izgleda takva zamena kada se setimo da je sam Bog stvorio blago i svu odeću na svetu! Zašto da se bavimo takvim sitnicama kada bismo mogli imati zajedništvo s Večnim Stvoriteljem? Odeća i srebro ponuđeni Gijezi ju nisu ništa u poređenju sa onim što Bog može da nam obezbedi! Međutim, danas milioni ponavljaju Gijezi jevu grešku, menjajući živ, pokretački odnos s Bogom i odanost Njegovoj službi za sebičnu trku za finansijskom sigurnošću. Prava sigurnost se ne može naći u finansijskim ustanovama ili investicijama. Samo Bog pruža sigurnu luku dušama nošenim nemirnim talasima u okeanu života.

Aktivnost 1: Čitajte zajedno tekst u Mateju 6,24-34. Neka vernici nađu primere iz prirode koji naglašavaju misao o večnom Stvoritelju koji se stara o nama iz ljubavi. Razgovarajte o tome kako zajedništvo s Bogom otklanja ljudske brige u pogledu svakodnevnih potreba.

Aktivnost 2: Posluživši se božanskim davanjem mane kao temom, povežite Božje svakodnevno staranje o Izrailju s primerima iz prirode koje su vernici predložili. Razgovarajte o tome zajedno, pitajte ih kako da se oslonimo na Boga da se pobrine za nas, bez obzira koliko bi teške naše okolnosti mogle biti.

VARUH – OSTAVLJANJE NASLEDSTVA U SVETU KOJI SE RASPADA

Ključni tekst: Jeremija 5,4.5.

Vernici će:

Saznati: Razmotriti progonstva i izazove s kojima su se suočavali Jeremija i Varuh dok su objavljivali Božje poruke poglavarima u Izrailju.

Osetiti: Poistovetiti se sa očekivanjima i razočaranjima s kojima se suočavao Varuh igrajući sporednu ulogu u Jeremijinoj službi.

Učiniti: Odlučiti da traže Gospoda i Njegovu slavu u svemu, umesto da čeznu za velikim sopstvenim dostignućima.

Kratak pregled pouke

I Saznati: Nevolje s desne strane

A. Ceo Jeremijin život bio je ispunjen velikim teškoćama. Bio je čak kidnapovan i odveden u Egipat, na isto mesto na koje je upozoravao izrailjske starešine da ne idu; a izgleda da je tamo i umro. Kako je Varuh učestvovao u Jeremijinim nevoljama?

II Osetiti: Nema velikih dela

A. Kako se Varuh osećao u vezi sa svim nevoljama s kojima se suočavao? Iako je obećao da će spasti njegov život, zašto je Bog tražio od njega da ne očekuje ništa veliko za sebe?

B. Jeremija nikada nije doživeo slavu i čast zato što je govorio Božje reči svom narodu, a ipak je verno objavljivao Božje poruke. Koja opasnost se krije u tome da se Božje reči upućene narodu izvrću kako bi se pretvorile u popularne tvrdnje, kao što je to Ananija činio?

III Učiniti: Božja perspektiva

A. Dok radimo za Boga, koju perspektivu treba da imamo na umu kada razmišljamo o svojim ličnim dostignućima?

B. Zašto treba da se čuvamo da ne tražimo nešto veliko za sebe?

Sažetak: Kao Jeremijin pisar, Varuh je zapisivao i javno čitao mnoge Jeremijine poruke. On je, takođe, delio i patnje Božjeg sluga, kao što smo svi mi pozvani da činimo.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovni rast: Bog je dostojan poverenja, posebno tokom perioda nesigurnosti i teških prilika.

Globalni izveštaji svakodnevno podsećaju ljude da je Zemlja u haotičnom stanju, nepredvidiva i da je na njoj opasno živeti. Vojne invazije, kolaps finansijskih sistema, sveopšta glad, gomilanje nuklearnog oružja, i druge „vesti dana“ dovode u pitanje i sam opstanak života, ostavljajući malo mesta za spokojstvo. Moralno raspadanje nagriza savremeno društvo, dok finansijski „ledeni bregovi“ unose strah među svetske lidere. Da li je Jeremijina poruka, gledano očima njegovih saradnika, ikada bila prikladnija ili aktuelnija?

Varuh je radio kao Jeremijin pisar tokom najhaotičnijeg razdoblja istorije Izrailja. Sve se raspadalo oko njih. Vavilon je gazio neprijateljske narode kao buldožer. Juda je isto tako podlegao vavilonskoj vojnoj premoći. Izgleda da su judejski poglavari bili „neverne Tome“, nesposobni da prihvate da je Gospod zaista dostojan poverenja. Umesto toga, oni su svoju veru polagali u političke saveze s drugim narodima, čija je sposobnost da pobede Vavilon bila ravna sposobnosti mrava da podignu oblakoder! Tokom perioda nesigurnosti i teških prilika, ličnih ili globalnih, kome poklanjamo svoje poverenje? Uzdajući se u sebe, u svoju moć ubeđivanja, u svoje društvene veze, u svoje finansijske rezerve, verovatno pokazujemo još manje mudrosti nego što je imao Juda kada se pouzdao u Egipat. Međutim, iza svih tih nemira, Gospod je i dalje pouzdan, nepokolebljiv, dostojan poverenja i duboko zainteresovan za ljudske nevolje i za situaciju na Zemlji. Verovati Njemu je najvažnija odluka koju čovečanstvo treba da donese danas.

Početna aktivnost: Koristeći novine, časopise i/ili Internet (kao i ljudsko pamćenje) sastavite listu aktuelnih svetskih problema. Neke od kategorija mogu biti: monetarni, društveni, ekološki, porodični, moralni i drugi problemi. Koji dublji duhovni problemi leže ispod ovih koji su vidljivi na površini?

Razmislite o ovome: Kada lekari ustanove bolest, zašto je lečenje mnogo efikasnije ako se bave njenim uzrocima, a ne samo simptomima? Po istoj logici, zbog čega bi predstavnici vlasti, koji su zaduženi za rešavanje problema, trebalo da posvete više vremena razumevanju duhovnih bolesti koje su uzrok kolapsa našeg društva? Na ličnom planu, kada se suočavamo sa nezaposlenošću, razvodom i razdvojenošću, bolešću, usamljenošću, depresijom, i drugim životnim izazovima, zašto bi trebalo da, više nego inače, obratimo pažnju na duhovne uzroke koji leže u osnovi tih problema?

KORAK 2 – ISTRAŽIVANJE

Samo za učitelje: Zahvaćeni nacionalnom zbrkom, Varuh i njegovi savremenici morali su da se suoče sa brzim propadanjem judejskih društvenih oslonaca. Jerusalimske zidine su se pokazale nemoćnim pred vavilonskim naletima. Bogoslužje u hramu, barometar judejskog duhovnog stanja, pretvorilo se u neznaboštvo. Da ironija bude veća, ovaj pad se dogodio samo nekoliko godina nakon Josijine duhovne reforme. Ta reforma je uzdigla poštovanje levitskih propisa na nivo koji nije bio viđen generacijama. Izgubivši Gospodnju zaštitu, zemlja je bila zahvaćena glađu i drugim prirodnim katastrofama. Umesto da povedu računa o Jeremijinim pozivima na pokajanje, judejski poglavari postaju još prkosniji, braneći greh, progoneći, čak i ubijajući proročke vesnike, i zapadajući sve dublje u idolopoklonstvo. Poređenje naših sadašnjih problema sa situacijom u Judi treba da nas ispuni nadom. Bog je u ono vreme uspostavio svoj zavet s Judom i mi možemo da verujemo da će On danas to učiniti i s nama, kao i sa svima koji su spremni da Ga prihvate.

Biblijski komentar

I Varuhov svet

Razmotrite u razredu tekst u Jeremiji 7,1-11.

Sećanje kako nas je Bog vodio u prošlosti je izuzetno važno. Međutim, oslanjanje na istorijske simbole, bez odgovarajućeg, živog i aktivnog odnosa s Bogom u sadašnjosti, bila bi ludost. Juda je napravio tu grešku. Njihov stav je bilo: „Pogledajte ovaj prekrasni hram! Njegova veličina jasno pokazuje božansku naklonost prema nama, Gospodnjem izabranom narodu. Sve dok se budemo držali tog simbola, ništa neće ugroziti našu sigurnost. Uprkos našim slabostima, našoj ravnodušnosti prema božanskim zapovestima, našem arogantnom ponašanju prema bližnjima, našem sebičnom trčanju za grešnim uživanjima, Bog će nas zaštititi i sačuvati našu kulturu i nacionalni identitet.“ Jeremija je dobio nalog da ukori takvo samozadovoljstvo, a Varuh je bio imenovan za njegovog glasnogovornika. Zahvaćen unakrsnom političkom paljbom, Varuh se našao pred opasnim izborom između vernosti Bogu i sklapanja korisnog političkog kompromisa. Zvuči li vam poznato?

Razmislite o ovome: Pre nego što osudimo Izrailj zbog drskog bogohuljenja, trebalo bi da preispitamo sebe. Na koje bismo simbole Božjeg vođstva u prošlosti mogli da se oslonimo umesto na živu vezu s Bogom? U kojoj meri su fraze „Crkva ostatka“, „trostruka anđeoska vest“ ili „Duh proroštva“ postale običan žargon koji bi mogao da pruži lažnu sigurnost svojevolumenom naraštaju?

U kojoj meri je Crkva postala ustanova definisana iskustvima i simbolima iz prošlosti umesto živom vezom s večnim Ocem?

II Izneverene ambicije

Razmotrite u razredu tekst u Jeremiji 36.

„U Starom zavetu pisari se prvi put pojavljuju kao popisivači naroda (Sudije 5,14). U razdoblju monarhije (od jedanaestog do desetog stoleća pre Hrista), pisar je bio visoki vladin službenik zadužen za finansije, politiku i administraciju (2. Carevima 22; Jeremija 36,10). Jeremijin saradnik Varuh, koji je zapisivao njegove reči, bio je takođe i pisar (Jeremija 36,32)“ - Pol Dž. Ahtemajer, *The Harper Collins Bible Dictionary*, str. 980. U starim civilizacijama, kada je pismenost bila retka, pisari su predstavljali značajnu i visoko poštovanu profesiju. Njihovo obrazovanje i stručnost u oblasti ekonomije, prava, uprave i religije osiguravali su im privilegovano mesto u društvu. Varuhovi izgledi bili su daleko bolji od onih u prosečnog Judejca. Njegov brat Seraja bio je visoki službenik na dvoru cara Sedekije (Jeremija 51,59). Ovakav status navodi na zaključak da je Varuhovo udruživanje s političkim odmetnikom, Jeremijom, bilo njegovo lično duhovno opredeljenje. Izgleda da je on, kao i Mojsije mnogo godina ranije, odbio prednosti dvorskog položaja, odlučivši da je bolje „stradati s narodom Božjim negoli imati zemaljsku sladost greha“ (Jevrejima 11,25). Takva žrtva je dostojna divljenja uvek i na svakom mestu, ali je bila dvostruko značajnija u katastrofalnim završnim godinama postojanja Jude, kada nigde nije bilo sigurnosti. Njegovo navodno izdajstvo Jude u korist Vavilona samo je još više ugrozilo njegov život.

Razmislite o ovome: Koliko je duhovne odlučnosti neophodno da bi se plivalo protiv struje popularnog mišljenja? Kako se hrišćani danas mogu pripremiti za progonstvo i podsmevanje? Koliko smo spremni da žrtvujemo svoje zemaljske ambicije u korist duhovnih načela?

II Teško meni!

Razmotrite u razredu tekst u Jeremiji 45.

Uprkos svojoj duhovnoj čvrstini, čak je i Varuh iskusio trenutke očajanja. Osećajući se slomljeno, bez odgovarajućeg odmora, obeshrabren neispunjavanjem svojih ličnih težnji, Varuh je primio posebnu poruku od Boga u kojoj mu je obećana lična zaštita i smrt njegovih neprijatelja.

Razmislite o ovome: Šta možemo naučiti iz Božjeg ličnog staranja o Varuhu? Šta je Bog nama obećao u Pismu?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Nemir prožima celo savremeno društvo. Bez božanskog vođstva, ljudska mudrost se pokazala nedovoljnom da reši međunarodne sukobe, problem usamljenosti, i mnoštvo drugih savremenih nedoumica. Međutim, izgleda da su savremene vlasti odlučile da se oslone na međunarodna udruženja, vojnu silu, i znanje iz oblasti psihologije kako bi pronašle rešenja. Slično caru Asi, koji je lečenje svoje noge poverio lekarima (a ne Gospodu), ljudski rod će radije pokušati sam sebe da izleči nego da prizna uzaludnost življenja bez Spasitelja.

Aktivnost: Razmislite o sledećoj situaciji:

Koliko ste ozbiljno razmišljali o jedinstvenosti onoga u šta mi moramo da verujemo? Cela naša vera počiva da nečemu tako antiracionalnom, antinaučnom, antiiskustvenom, da mi zaista moramo da preskočimo sve znanje prikupljano hiljadama godina da bismo verovali.

Mi govorimo o vaskrsenju mrtvih. Milijarde i milijarde ljudi, čija su tela odavno pojele i svarile vojske crva, buba, zveri i bakterija, ponovo će oživeti? Ljudi čiji su svi molekuli bili reciklirani, reprogramirani i ponovo upotrebljeni u hiljadama novih tela – svi ti ljudi će biti ponovo sastavljeni u žive i svesne celine? Nasuprot svakom razumu, nasuprot svakom iskustvu, nasuprot svemu što smo ikada videli, ili osetili, ili mogli da zamislimo, mi moramo da verujemo u sve to.

Zašto? Zato što je bez toga naša vera, naša religija, sve u šta verujemo i čemu se nadamo, kao što Pavle reče, *mataja*, „beskorisno, uzaludno“ (1. Korinćanima 15,17).

Pitanja za razmišljenje:

Kakve god nevolje da imate, šta je to u poređenju s vaskrsenjem svih mrtvih? Ako vaša vera doseže dovoljno daleko da u to poveruje (a u to treba da verujete, inače nemate ništa), zašto onda ne možete da verujete Bogu u svojim sadašnjim teškoćama? Sa čim god da se suočavate, koliko god to izgledalo nesavladivo, šta je sve to u poređenju s ponovnim pozivanjem u život (i besmrtnost) mnogih miliona ljudi? Ako verujete da Bog može da učini tako nešto, zašto ne verujete da može da vas izbavi od onoga što vam u ovom trenutku pretilo?

KORAK 4 – KREATIVNOST

Samo za učitelje: Sutra se u velikom delu sveta slavi rođenje Mesije. Mnogi će taj dan slaviti iz pogrešnih razloga. Oni koji zaista slave Božje jedinstveno pojavljivanje na Zemlji su oni koji razumeju da je Isus i danas jedini odgovor na probleme sveta. Kao što nas evanđeoska pesma podseća: „Ako nam je

Bog ikada bio potreban, onda je to sad." Varuh je sigurno razumeo tu potrebu inače nikada ne bi žrtvovao svoj položaj, prihvatio ožalošćenog proroka Jeremiju, i izabrao stradanje pravednih umesto zemaljske udobnosti i uživanja.

Slaveći Mesijin neuporedivi dar života, pokažimo bezrezervno poverenje jer jedini dar koji Isus želi jeste srce potpuno posvećeno Njemu.

Aktivnost: Upakujte ukrasnim papirom s mašnjama male svitke na kojima su ispisani biblijski tekstovi. Podelite ih vernicima u razredu da ih naglas pročitaju. Pozovite vernike da ispričaju kako su pojedina biblijska obećanja uticala na njihov duhovni život. Ta svedočanstva mogu da predstavljaju lično iskustvo, ili iskustvo nekog prijatelja ili poznanika. Završite proučavanje pesmom „Tu noć još pamti Vitlejem“, ili nekom drugom božićnom pesmom koja se bavi temom predanja života Bogu.

Druga mogućnost: Ova aktivnost se može izvesti i bez svitaka. Jednostavno pozovite vernike da ispričaju kakav su pozitivan uticaj pojedina biblijska obećanja imala na njihovo duhovno putovanje.